

СТЕНОГРАМА

засідання Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері оборони, антикорупційного законодавства України та дотримання прав і свобод людини під час дії воєнного стану

25 травня 2026 року

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні колеги, шановні присутні, ми продовжуємо засідання тимчасової слідчої комісії.

Сьогодні присутні:

Штілерман Денис Леонідович – засновник та головний конструктор ТОВ «Файєр Поїнт»;

Скалига Єгор Віталійович – директор ТОВ «Файєр Поїнт»;

Порох Андрій Михайлович у нас онлайн;

Завадецький Олександр Олександрович – керівник юридичного відділу ТОВ «Файєр Поїнт».

Також присутній і запрошений Ломако Олександр Анатолійович – депутат Чернігівської міської ради, колишній секретар Чернігівської міської ради та колишній виконуючий обов'язки міського голови Чернігова;

Миронюк Ігор Миколайович – колишній радник міністра енергетики України Германа Галущенка, який наразі перебуває в київському СІЗО. Ми звернулись до НАБУ з проханням надати дозвіл на участь Ігоря Миколайовича Миронюка у нашому сьогоднішньому засіданні та доставити його до КМДА. НАБУ офіційно надали дозвіл, проте доставку вони не забезпечили, то ж наш секретаріат оперативно виїхав на місце для організації технічного зв'язку, і Ігор Миколайович підключився до нас в онлайн-режимі. Якщо Миронюк не йде до Магомета, то Магомет йде до Миронюка – у нашому конкретному випадку. То ж ми безпосередньо забезпечили і це все є важливим.

І так переходимо до розгляду питань порядку денного «Різне» і першим запрошую представників компанії ТОВ «Файер Поїнт». Денис Леонідович Штілерман, Єгор Віталійович Скалига і Олександр Олександрович Завадецький присутні. Вже безпосередньо знаходять у першому ряду.

Нагадую вам про ваші обов'язки: говорити правду і тільки правду. Прошу вас підписати відповідні розписки.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Підписані вже.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую вам.

Відповідно до нашої роботи ми провели закриту частину, пов'язану з питаннями, які є держтаємницею. А тепер ми переходимо до відкритої частини, в якій ми також опитаємо вас по декількох моментах.

І так, пане Денисе, перше, що я хотів би, щоб ми цю тему, скажімо так, дорозкрили. На минулому засіданні, де ви були присутні, ми говорили з вами про ту частину так званих «плівок Міндіча», в якій йде розмова між вами та паном Міндічем. Вона датована липнем.

Скажіть, будь ласка, скільки разів ви, так, приблизно були на цій квартирі в будинку Грушевського, 9-А?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Разів 15.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Разів 15.

Коли в останній раз ви були в цій квартирі?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. В серпні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В серпні місяці. Приблизно дату не згадаєте?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Наприкінці.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Наприкінці серпня.

Скажіть, будь ласка, от ці зустрічі в цій квартирі, з чим вони були пов'язані?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Вони були пов'язані з тим, що Міндіч намагався купити долю в нашій компанії.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І оця остання зустріч в серпні, на ній також відбувалася розмова про це?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да. Може, потім ще була якась зустріч, але вона вже не мала відношення до компанії, там була якась просто вечірка. А ця зустріч мала... да, ми спілкувалися, тому що у нас були домовленості, що Міндіч може купити 50 відсотків нашої компанії по ринковій оцінці мінус 20 відсотків. Тобто це такий максимальний розмір дисконту, який обговорений нашим Податковим кодексом, який є ринковим. І коли в нас вже влітку виникли араби, які нам дали 2 мільярда 450 з чимось мільйонів доларів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дали ціну?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Оцінку, да, оцінку.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто не переводили кошти?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ні. Ми підписали з ними якийсь спочатку non-binding agreement, потім binding agreement підписали. І він зрозумів, що в нього трішки менше 50 відсотків виходить ніж мільярд, він, ну, так... Я

розумів, що в нього таких грошей нема, він сказав, ну, я буду збирати якийсь пул інвесторів. Я кажу йому, що...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Таких грошей, «білих» грошей, офіційних грошей.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. В нього нема зовсім таких грошей. Я... це зовсім зрозуміло, але, знаєте, коли там людина, яка вважає себе впливовою, веде з вами більш ніж рік перемовини про придбання. І спочатку він намагався купити за 100 мільйонів, ми йому відмовили. Потім ми домовились, потім він казав, що як оцінити ринкову собівартість, такої немає, ви ж розумієте, що ви залежите від дуже державних контрактів, а що буде якщо війна закінчиться? Потім, коли виникають араби, які кажуть, що, вибачаюсь, там 2 мільярди 400, я кажу: ну ось ринкова собівартість, ось умова. Що ви можете з цього сказати? Він каже, що ну буду збирати пул інвесторів. І я говорю: ви розумієте, що мені потрібен акціонер, який зможе надати ці гроші офіційно «біло», і гроші мені потрібні тільки «білі».

У нас була остання зустріч, він сказав, що вони гроші ще не зібрали, але акціонера знайшли. Я вам на закритій... І потім він сказав, що... назвав мені цього акціонера, не він, а Олександр, Олександр Цукерман був.

ГОНЧАРЕНКО О.О. При цій зустрічі був присутній...

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, Олександр Цукерман, да. Він назвав цього акціонера.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А хто ще був присутній чи ви втрюх були?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Більше нікого. Я сказав: ні, хлопці, вибачаюсь, з таким акціонером точно ніякої ні у вас компанії не буде, ні у мене компанії

не буде, тому давайте ми залишаємося товаришами і більше до цього питання не повертаємось. Все, я продаю просто свою частку арабам і все.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А чим завершилось, до речі, з арабами?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Нічим. Це питання зараз на розгляді в АМКУ.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В Антимонопольному комітеті України?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це була остання зустріч і ця розмова – це був серпень місяць на цій квартирі, мається на увазі.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да-да-да, на Грушевського, 9.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли ми говоримо саме про «білі» гроші, і чи це ви обговорювали деталі, тобто рахунки, звідки ці гроші придуть?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ні, просто це потрібно. Дивіться, там вже...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Просто на минулому нашому засіданні ви так це сформулювали, що пан Міндіч пропонував вам мільярд доларів за 50 відсотків компанії, але так як він не міг це забезпечити офіційними грошима і, крім того ви не зійшлись по особі, яка його може представляти в компанії, тому угода не відбулася.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ні, я сказав, що ми не зійшлись по особі, але не він пропонував. У нас була домовленість, що він має придбати частку за максимальним дисконтом, який є ще ринковим і розглядається нашим

Податковим кодексом як ринковий – це 20 відсотків. І коли там вже з’явилась влітку оцінка від арабів в 2 мільярди 400 з чимось мільйонів, він зрозумів, що в нього чуть менше ніж мільярд. Він каже, я пішов збирати...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я тут зараз не розумію, тобто вам араби запропонували придбати частку компанії і, виходячи з оцінки 2,4 з чимось мільярда доларів. А як мав Міндіч... Тобто він мав...

ШТІЛЕРМАН Д.Л. У нас були такі усні домовленості, що він має можливість придбати завжди на 20 відсотків нижче.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто умовно кажучи, 50 відсотків компанії в такому випадку коштують 1,2 мільярда доларів.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. 1,250 і з дисконтом...

ГОНЧАРЕНКО О.О. 1,250 і мінус 20 відсотків, звідси мільярд. Тобто він тоді мав... Тобто грубо кажучи, в нього був опціон на першочергове придбання. Тобто фактично замість арабів міг придбати долю в 50 відсотків він по цій ціні мінус 20 відсотків. І тут постало питання, що потрібно мільярд доларів офіційних грошей, і ви зрозуміли, що в нього їх немає.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Він сам знає, що в нього немає. Він каже: ну, буду збирати пул інвесторів. Я кажу: ну, добре, збирайте і вам ще потрібен акціонер, який буде від вас виступати, і нам потрібно ще підписати всі умови, щоб у нас була збудована «китайська стіна» всередині компанії, яка буде дозволяти всім аудиторам розуміти, що, незважаючи на те, що в нас є якісь ПЕП, вони ні як не впливають.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А Міндіч мав статус ПЕП?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Я не знаю. Він мав статус впливової людини і щоб у нас ніколи не казали, що ми якось залежимо від нього. Треба було будувати дуже складну архітектуру юридичну. На щастя, це не прийшлося робити, тому що умова не трапилась.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ви щось підписували якісь документи з Міндічем?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ні, жодного разу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто всі ці розмови, ці 20 відсотків це теж була усна формі і усні домовленості.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Усна форма, тому я, Олексій Олексійович, і вимагаю, щоб всі плівки були оприлюднені, щоб всі чутки перестали бути чутками.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви хочете, умовно кажучи, всі ці 15 розмов з Міндічем стали надбанням громадськості, а не тільки та одна, яку сьогодні ми бачимо.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да-да-да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Скажіть, будь ласка, чи вас допитало НАБУ в той проміжок часу, який був між ТСК? Ну, і взагалі, чи вас допитувало НАБУ в справі Міндіча?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. В справі Міндіча ніколи.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А в інших справах допитували?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, там є справа, яка, як ви можете побачити з їх офіційного останнього листа, що є якась справа, яка йдеться проти чиновників ДССЗІ та АОЗ, я не знаю, з незаконного збагачення, де розслідується, можливо, завищення цін по контрактам і в рамках цього слідства взяті шість компаній, одна з них компанія «Файєр Поїнт».

ГОНЧАРЕНКО О.О. І вас допитували тоді?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. І мене допитували, і Єгора допитували.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А це коли приблизно було?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Єгор, коли це було?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, приблизно.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. В минулому році.

ГОНЧАРЕНКО О.О. На початку того року.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто десь півтора року тому.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да-да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто це очевидно ніяк не пов'язано зі справою Міндіча, навіть хронологічно.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Я не знаю, тому що це була весна.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Весна минулого року.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Весна минулого року. Початок весни минулого року.

ГОНЧАРЕНКО О.О. На цю хвилину викликів в НАБУ в якості свідків ви не маєте?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Не маємо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Хтось інший з працівників компанії за вашою інформацію чи був допитаний? Ну, пан Єгор, я так зрозумів, ні.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Порох був допитаний теж.

ГОНЧАРЕНКО О.О. По тій справі минулого року?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да-да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ні, по справі от зараз, останнім часом.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Не маємо такої інформації. У нас такої інформації немає.

ГОНЧАРЕНКО О.О. У вас такої інформації немає. Добре. Тоді ідемо далі.

В своїх останніх коментарях ви заявили, що Центр протидії корупції нібито розсилав конструкторську документацію «Файер Поїнт» (це я зараз цитую вас) до іноземних посольств. На чому ґрунтується це твердження?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Дивіться, один наш співробітник бачив ці листи і прийшов нам розповів. Ми нічого. Потім ми поспілкувалися з деякими... Дивіться, зараз це з цього приводу іде слідство, це все є таємницею. Один співробітник Нацбанку...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Слідство про розповсюдження цієї інформації?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да-да. Ми написали заяву по цьому, і з цього приводу іде слідство. Там слідство встановить все, було це, не було, хто бреше, хто каже правду, я сподіваюсь, в найближчий час.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви особисто бачили цей лист?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Я особисто не бачив. Наш співробітник, якому ми маємо стовідсоткову довіру, він бачив.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Він бачив сам?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Які саме посольства отримали ці листи?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Багато, ми знаємо багато посольств.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Назвіть декілька країн.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Не можу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тому що іде слідство?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, тому що іде слідство, вибачаюсь.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи отримували ви якісь офіційні листи відповідно від цих посольств? От вони отримали, можливо вони звернулись до вас із запитом?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Вони завжди зверталися до нас із запитами, із запитами по документації, із запитами по ціноутворенню. Ми не розуміли, звідки ці запити. Потім, коли ми зрозуміли, що надсилаються листи, до яких приатачена наша конструкторська документація, і зміст цих листів, що ми продаємо там наші самі дешеві літаки у своєму класі з націнкою 200 відсотків, ну, то...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це була суть, що ви завищуєте ціну на...

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Що ми завищуємо ціну.

ГОНЧАРЕНКО О.О. ...на виробі FP-1. А яка саме конструкторська документація була додана, заатачена, як ви говорите?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Був КЛЕ.

ГОНЧАРЕНКО О.О. КЛЕ – поясніть, що це?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Це керівництво з льотної експлуатації, були креслення деякі і був кошторис.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як на вашу думку ця документація опинилися в Центрі протидії корупції?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Я не знаю. Не знаю. Я там маю припущення, але не хочу нікого огульно звинувачувати, це повинно встановити слідство.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Слідство веде Служба безпеки України?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, ми написали заяву в Службу безпеки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І вона відкрила провадження.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, вона відкрила провадження.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви також заявили, що через дії ЦПК були зірвані контракти з данськими партнерами. Які саме контракти ви мали на увазі?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Дивіться, не зірвані, я сказав – відтерміновані.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Правильно – відтерміновані?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Відтерміновані.

Дивіться, у кожного посольства є наступний протокол. Як тільки у якомусь видатному місцевому виданні виникає якась дискредитуюча інформація про їх контрагента, вони повинні ставити будь-яку угоду на паузу, брати місяць на те, щоб зробити комплаєнс цієї інформації. Рівно те саме трапилося з усіма, коли вийшла стаття Ткача з очередними, черговими «плівками Міндича», і у нас було відкладено підписання. Ми сподіваємося, що найближчий час воно все ж таки відбудеться.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поки воно не відбулося, це підписання?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Не відбулося.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Мова йде про проєкт Freya?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ні, мова йде про датське виробництво твердопаливних двигунів, де ми повинні були продати весь свій обсяг виробничих потужностей для потреб українських Збройних Сил. Частина двигунів вироблялась би для проєкту Freya.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Мова йде про будівництво якогось заводу в Данії?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, будівництво заводу в Данії з виробництва твердопаливних двигунів за наш кошт.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І у власності Fire Point?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Стовідсотково у власності Fire Point. Ми отримали ліцензію НБУ на виведення першого траншу грошей, необхідних для будівлі. Вивели туди гроші, придбали земельну ділянку, будівлю, зробили проєкт, зробили все, чекаємо на підписання.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Підписання контракту з урядом Данії чи з...

ШТІЛЕРМАН Д.Л. А там є урядова агенція...

ГОНЧАРЕНКО О.О. З якою ви маєте підписати цей контракт?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Маємо підписати, да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Що таке проєкт Freya?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Проєкт Freya – це створення пан'європейського антибалістичного щита. Тобто це такий дешевий аналог Patriot.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто це розробка і виробництво пускових безпосередньо установок з ракетами-перехоплювачами?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Аналог Patriot по збиттю балістики?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Який поточний статус проєкту Freya?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Випробування дослідних зразків.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Які саме країни ЄС беруть або мали брати участь в цьому проєкті?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ну, я можу коментувати тільки те, що є у відкритому доступі. Це Німеччина, і це Франція, і це Норвегія.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Німеччина? А ви ж тільки що сказали про Данію.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ну, Данія – так, але вона не підтверджувала персонально про Freya. Я кажу про пан'європейській балістичний щит. Підтвердила, наскільки я бачив з медіа, це Франція, це Німеччина і Норвегія.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Італія?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Італія, вона, на превеликий жаль, спочатку дуже велика італійська оборонна компанія сказала, що вона буде працювати у цьому напрямку, зараз вона на hold стоїть. Сподіваємося, що теж вони зроблять свій комплаєнс і повернуться знову до співпраці.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Ви заявили, що реалізацію проєкту затримали, я вас цитую: «мінімум на сім місяців через дії ЦПК». Про що саме йдеться?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ідеться про те, що з норвезькими компаніями ми почали перемовини влітку 2025 року на початку, і потім вони отримали на початку літа листи з ЦПК. Я не знаю, з цього приводу, але ні, але постійно у нас продовжується комплаєнс. Комплаєнс продовжувався до тих пір, поки у лютому 2026 року до нас не завітав персонально Прем'єр-міністр Норвегії, не пройшов по виробничих спроможностях, не подивився на стан проєкту Freya, на стан нашого... Також ми надали всі аудити і всю нашу фінансову звітність, після чого він прийняв рішення, що пора цей комплаєнс, який триває стільки місяців, переходити вже до дій. І вже тоді долучилась країна Норвегія до цього проєкту. Все.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Я одразу, до речі, хочу сказати, що ми свого часу запрошували представників ЦПК і зараз повторюємо це запрошення. Ми готові вислухати їх точку зору щодо цього і інших питань. Чи існують підписані меморандуми або угоди щодо реалізації проєкту Freya.

Ви ж бачите, я можу тільки те коментувати, що є в масмедіа вже нашим урядом було озвучено. Вони існують...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви маєте на увазі на рівні міжурядових домовленостей.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да на рівні міжурядових домовленостей.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ваша безпосередньо компанія має якісь прямі контракти, прямі угоди чи меморандуми.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ми під NDA знаходимося, на превеликий жаль.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи звертались до вас партнери з питаннями щодо прозорості компанії, структури власності або фінансування.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, завжди. Ми завжди з кожною компанією великою проходимо комплаєнс і завжди надаємо всі звіти аудиторів, надаємо структуру компанії, робимо якісь афідевіти, да, це звичайна практика.

ГОНЧАРЕНКО О.О Скажіть, будь ласка, я правильно вас розумію. Тобто фактично архітектура ця з точки зору контрактів виглядає таким чином, що є міжурядові домовленості і договори, які потім на рівні безпосередньо компанії виробників, у випадку України – це Fire Point, у випадку інших країн – це урядові агенції чи держкомпанії, вже, де ви на базі міжурядових договорів підписуєте контракти безпосередньо з ними.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, дивіться, а ці міжурядові угоди вони під собою не мають ще поки фінансування, все робиться за власний обіговий кошт компанії.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Fire Point.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Fire Point і тих компаній, які погодились прийняти у цьому участь. І поки всі випробування вони без ДКР або аналогів грошей з боку західних країн і з боку України. Для чого потрібні міжурядові угоди? Для того, щоб, наприклад, передати якусь технологію в Україну для масштабування, для розширення якихось bottleneck, які мають західні компанії

ГОНЧАРЕНКО О.О. Bottleneck – це вузьке горлечко, пояснюю.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. ...вузьке горлечко. По західним компаніям потрібна міжурядова угода, яка дозволить експорт технології з західної країни в Україну, і теж саме потрібно у міжурядовій угоді, яка дозволить потім МК ВТС здійснити експорт технологій з України в західні країни. Тобто там передбачається відкрита архітектура і, що всі будуть розуміти, що вони не залежать від виробника жодної деталі, що завжди все повністю вільний такий software – програмне рішення, яке може бути підвергнуте аудиту, і кінцевий споживач завжди буде бачити, що ніяких Kill Switch і можливості вимкнути ні в якого уряду, ні в якої компанії вимкнути це рішення не існує. Саме головне, що спочатку потрібно переконати західні країни збиттям, першим збиттям, а потім я думаю, підуть гроші, до цього будемо за власні обігові кошти все це робити. На превелике щастя, вже всі необхідні складові вони існують і зараз це тільки інтеграція.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Будь ласка. Тільки в мікрофон.

СКАЛИГА Є.В. Хочу доповнити, що ці міжнародні угоди з'являються завдяки тому, що ми маємо продукт, маємо, що запропонувати для цього. Тобто спочатку ми це зробили, потім все інше.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ваша оцінка, коли може бути безпосередньо вже використання, перейти до стадії?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Дивіться, якщо всі будуть бігти дуже швидко, то до кінця року ми зможемо зробити перше перехоплення. Але це потрібно робити дуже швидко всім. І будь-який медійний скандал, він дуже заважає, тому що зараз ми вже втратили цілий місяць на те, щоб писати і розповідати всім, що Міндіч не має ніякого стосунку до нас, і чекали... Дуже дякуємо НАБУ, що вони надали листа, який задовольнив наших іноземних партнерів, що немає справи проти Fire Point або проти його власників, або директора Fire Point, немає такої справи. І це дуже важливо було. Зараз, я сподіваюсь, що все піде дуже швидко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скажіть, з українського боку ви єдина компанія, яка приймає участь в цьому проєкті?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ні, є ще одна компанія, яка приймає. Я не можу розголошувати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

РНБО. Минулого засідання ТСК ви стверджували, що неодноразово були на засіданнях РНБО. В РНБО у відповідь на запит Української правди повідомили, що співвласники компанії Fire Point не відвідували засідання Радбезу. Як ви можете прокоментувати те, що РНБО заперечує вашу присутність?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Дивіться, може, це якесь трактування, що таке засідання Радбезу. Для мене засідання Радбезу – це я вам надіслав моє запрошення до РНБО, це також підготовчі якісь зустрічі, де збирають всіх виробників для підготовки перед Ставкою, де присутній Президент. І завжди в кожній такій Ставці за два або три дні до цього відбувається така репетиція, де всі проговорюють всі проблеми, які будуть на цій Ставці стояти. І це було, як ви бачили...

ГОНЧАРЕНКО О.О. А після такої репетиції на самій Ставці ви теж були?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, ми теж були, як і всі виробники.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто це представники виробників там є...

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. ... і ви там також доповідаєте.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, це не тільки особисто мене запросили, це просто запрошують всіх представників топвиробників Deep Strike або Middle Strike, або НРК, коли це НРК має відношення. Тобто нас запрошують на ракетну та дронову...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скільки разів ви були на таких засіданнях? Власне, вже на засіданнях, не репетиціях.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. На засіданнях 10.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто, не менше 10 разів.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Не знаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О Біля 10 разів.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Біля 10 разів.

ГОНЧАРЕНКО О.О Біля 10 разів.

СКАЛИГА Є.В. Там з'ясовують спроможності...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Будь ласка, в мікрофон, пан Єгор.

СКАЛИГА Є.В. З'ясовують спроможності напроти виробників.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ні, просто це така річ, яку ми не можемо розповсюджувати, що там трапляється, але це стандартна, що уряд кожен раз бажає чути інформацію не тільки від своїх агентств, але і від військових безпосередньо, і від виробників.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пані Юлія.

ЯЦИК Ю.Г. Скажіть, будь ласка, вас запросив на це засідання Керівник Апарату РНБО пан Баргилевич.

ГОНЧАРЕНКО О.О. На ці засідання.

ЯЦИК Ю.Г. На ці засідання, да. Чи він приймав особисто це рішення, чи якимось попередньо від вас витребувалася якась документація для того,

щоб прийняти рішення, чи запрошувати вас, чи ні? Бо виробників достатньо багато і в тому числі Deep Strike.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Так там достатньо багато виробників і присутні. Там не тільки ми, там всі виробники Deep Strike, яких контракують, вони всі присутні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Запрошення ви завжди отримуєте від Керівника Апарату РНБО?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Я не знаю, він знаходиться...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це ви ж нам надали, це керівник Апарату.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Дивіться, я вам надав це як один приклад того, що я вам не брешу. Розумієте? Якщо буде потрібно, я можу ще можу ще підшукати. Я не знаю, від кого вони знаходять, цим займається наш бек-офіс, я не дивлюсь, від кого вони приходять.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. І давайте ще одне питання з вами обговоримо. Це питання продажу компанії, але навіть не в контексті продажу конкретно вашої компанії. Просто в рамках нашого спілкування з вами другого вже ми говоримо про те, там Міндіч хотів купити долю в компанії. Міндіч громадянин України начебто був на той момент, тепер начебто ні, ну, якби давайте винесемо за дужки, але звучать там арабські компанії, можливо американські компанії, тобто іноземні компанії.

І тому я хочу зрозуміти алгоритм продажу військової компанії в Україні. Тобто от вам поступила пропозиція, наприклад, від арабських партнерів про продаж долі в компанії. Далі, якщо... зрозуміло, що питання комерційне, це ваше, підходить воно вам, не підходить. Раптом ви приймаєте

для себе рішення, що ви хочете продати, що вас ці умови влаштовують, які наступні кроки? Тобто ви маєте, безпосередньо ваша компанія виробляє військову продукцію, куди ви тоді, крім Антимонопольного комітету, маєте звернутися, які дозволи отримати? Що відбувається далі? Ви ж у цьому процесі знаходитеся?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Дивіться, якщо це не пов'язано з експортом технологій, а тільки пов'язано з тим, що компанія набуває право на відсоток від прибутку, то тільки в АМКУ. Якщо це, як було в тій угоді, яка досі знаходиться на вивченні, там підразумевалось, що кешаут, який я отримаю, я буду вкладати в спільне JV, це спільне підприємство з арабами, створення виробництва космічних апаратів у них і створення...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Космічних апаратів безпосередньо в арабських країнах?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, в арабських країнах і створення там космодрому, з якого ми будемо здійснювати пуски, тому що це дозволяє на схід робити пуски і топити там ступені в Індійському океані, розумієте. І вони значно на південь розташовані ніж Україна, тобто це дуже великі переваги з точки зору космічної індустрії. То для таких угод вже потрібен дозвіл МК ВТС.

ГОНЧАРЕНКО О.О. МК ВТС, розшифруйте, будь ласка.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Це Міжвідомча комісія з...

ГОНЧАРЕНКО О.О. ... військово-технічного співробітництва. Просто не всі ж глядачі розуміють, тому я...

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, військово-технічного співробітництва, держекспортконтролю.

Якщо АМКУ ухвалив цю угоду, потім ми повинні були вже для створення цих спільних підприємств звертатися до нашого уряду на отримання окремих ліцензій для експорту технологій.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви до цього етапу не дійшли?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Не дійшли просто.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І ви і надалі знаходитесь на етапі в Антимонопольному комітеті?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, вони взяли, наскільки я розумію, вони продовжили ще на 6 місяців вивчення нашого питання.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. А скажіть, будь ласка, ви сказали, що якщо це тільки пов'язано з часткою компанії, а не пов'язано з експортом технології. Ну, якщо з'являється власник, він же отримує доступ до тих технологій, які компанія має?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ні-ні. Ні в якому разі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поясніть це.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ну, це є окреме регулювання...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це те, що ви попередньо назвали «китайською стіною»?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да-да-да. Ні, він тільки до фінансових там, до фінансів отримує, але до технологій не отримує ніяк, на це потрібно окремий дозвіл.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи є якась тут роль Служби безпеки України в цьому процесі?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Звичайно. Там Служба безпеки України...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вона входить в склад...

ШТІЛЕРМАН Д.Л. МК ВТС, по-перше. І друге, вона постійно здійснює контроль за порушенням експорту озброєння, технологій подвійного призначення або військових технологій.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи має компанія Fire Point дозволи Державної служби експортного контролю на здійснення міжнародної передачі станом на зараз?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ні, не має.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Станом на зараз ні.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Не маємо. І тому ми чекаємо угоди з Данією, щоб почати цей рух по експорту технологій з виготовлення двигунів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Те, що ми тільки що говорили про завод в Данії?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да. Про завод, да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви зараз в процесі отримання такого дозволу?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, ми сейчас, ми... Ні, ми чекаємо, коли буде угода, потім будемо звертатися.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тоді будете...

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Тому що я думав, що ми звернулися, але мені юристи, я був на оборонному комітеті і мені здавалося, що ми звернулися, але юристи мені пояснили, що ми нікуди не зверталися, тому що в нас попередньо повинна бути угода, для чого ми це робимо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А раніше ви зверталися? У вас вже був досвід по зверненню і отриманню...

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ні. Ні, ніколи.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Не було. Чи у випадку, коли от ви отримали ці пропозиції, взагалі ви проводили консультації, от наприклад, з арабським... продажу частини, долі компанії представникам арабських країн? Чи проводили ви якісь консультації зі Службою безпеки України, Радою національної безпеки і оборони щодо цих пропозицій?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, звичайно. Ми всіх повідомляємо, що є такі перемовини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Офіційно листами, що надійшла така пропозиція?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ні, дивіться, араби у нас виникли офіційно самі від Міністерства оборони. Це був візит у рамках Міністерства оборони, вирішили нас показати, і ще там купу різних компаній. Потім, далі відбувся візит в Арабські Емірати, була наша і ще декілька компаній, здійснили візит під патронажем Міністерства оборони України туди. Після цього все, після чого було якесь спілкування з приводу того, що нам є сенс займатися цією угодою, чи ми не отримаємо дозвіл від нашого уряду на експорт технологій потім, чи є сенс нам займатись, чи отримаємо ми від АМКУ. Ну, ми подивились, там наче від АМКУ не може бути ніяких перепон. Все, от тільки таке спілкування було.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи обговорювали ви з Рустемом Умеровим питання продажу частки компанії Fire Point іноземним інвесторам?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. В самому-самому початку було одне спілкування з того, що... і то, це було не зі мною, а з Іриною, наскільки я пам'ятаю, про те, що до нас ідуть компанії, які у майбутньому бажають купити якусь частку компанії.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли ви востаннє спілкувались з Рустемом Умеровим?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. З Рустемом Умеровим вчора я спілкувався по телефону.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви в постійному зв'язку з Рустемом Умеровим?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Рустем Умеров очолює програму Freya зі сторони України.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Defence City. Чи зверталася компанія Fire Point за статусом резидента в Defence City? До речі, в Дія.City ви маєте, я так розумію?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, ми маємо резиденцію в Дія.City. По Defence City, нам незрозуміло, що це і як це працює, тому що був такий, прозорий достатньо проєкт, який, як нам здавалось, був узгоджений всіма. Тобто там прохідна ідея була яка: що є Defence City – це така... тобто є члени Defence City з боку країн, Україна верифікує деякі країни, яким дозволяє стати членами Defence City. Є компанії, які теж Україна дивиться, і каже, що ці компанії можуть бути членами Defence City. І далі трансферт технологій між країнами і компаніями, які є членами Defence City, відбувається по спрощеній процедурі. Ми тільки повідомляємо уряд про те, що ми робимо трансфер технологій, а далі уряд дає там певний час, місяць на те, щоб заборонити це, чи просто... Тобто це мовчазна згода на трансфер технологій. І країни, які є теж членами Defence City, вони виконують функції податкового агента для України, тобто вони самі нараховують той податок за експорт технологій, які повинна отримати Україна.

Це була така достатньо прозора пропозиція і мені здавалось, що так воно і повинно бути. Зараз я не бачу ніяких переваг у Defence City, треба його доопрацьовувати і зараз це доопрацьовується. Я сподіваюся, що в найближчий час буде видано Міністерством оборони гарна концепція, прозора і транспарентна.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Завершуючи нашу розмову, чи є у вас як у представників оборонної компанії звернення до нашої тимчасової слідчої комісії як до депутатів по необхідності якихось законодавчих змін, що ви очікували від парламенту найближчим часом у цьому напрямку?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. З боку обороноздатності?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, з боку законів можливо прийняття, ви тільки що згадали Defence City, що воно не так виглядає, як ви бачили це. Можливо є інші питання, можливо є питання, пов'язані з міжнародним співробітництвом. Я не знаю, й інші теми, де ви як компанія стикаєтесь з тим, що необхідні зміни до законодавства.

Я вам пояснюю питання. Наша тимчасова слідча комісія в рамках своєї роботи, крім того, що ми розслідуємо певні справи, ми також будемо готувати висновки і подавати, в тому числі щодо можливих змін законодавства України, і тому, якщо... Ви можете, до речі, це сказати, проговорити щось зараз, а можете нам офіційно надати ваші бачення, які... тим більше, що на минулому засіданні ви розповідали, що ви працювали в напрямку судової реформи, то ви розумієтесь у питаннях законодавства і законодавчого забезпечення. Можливо, від вас, як від компанії, як від провідного виробника, ви великий виробник, який отримує великі державні замовлення, можливо ви бачите, які необхідні зміни в законодавстві для прискорення, покращення роботи і розвитку ВПК українського.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Дивіться, дуже важлива річ, вся ця екосистема розквітла завдяки тому, що уряд у березні 2022 року дуже спростив кодифікацію виробів БПЛА.

Більше того, всі наші балістичні ракети, всі наші перехоплювачі ми зараз кодифікуємо як БПЛА, тому що те радянське кодифікування, яке залишилось для ракет та для іншої військової техніки, – це неможливо, це роки, роки, роки, кіпа не потрібних бумаг, кіпа.

І наша пропозиція, і вона вже знайшла відгук у Міністерстві оборони, розповсюджувати цю спрощену процедуру не тільки на БПЛА, а також на інші окремі види озброєнь. Тобто спрощувати кодифікацію ракет, кодифікацію того, де людина не сидить всередині, наприклад, танк або літак, а,

наприклад, ракети повинна бути спрощена кодифікація, тому що це безглуздо і дуже смішно, коли ми кодифікуємо свій FP-9 як ракету, ні як ракету, а як БПЛА з балістичним двигуном. Розумієте. Ну такий балістичний БПЛА. Тобто от така маленька зміна, яку створив уряд у березні 2022 року дозволила розквітнути цілій екосистемі. Головне зараз її не поламати і надати впевненість, що такі спрощені процедури будуть далі існувати. Це дуже важливо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Ви можете також письмово надати нам пропозиції...

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, ми надамо всі пропозиції.

ГОНЧАРЕНКО О.О. ... що ви вважаєте за необхідне, ми можемо також звертатися до Кабінету Міністрів України.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я завершив. Пані Юлія.

ЯЦИК Ю.Г. Вимушена з вами не погодитися з тим, що спрощення кодифікації воно має виключно позитивні зміни. Оскільки на одному із засідань ми розглядали питання спрощення кодифікації на мінометні постріли 122-го і 80-го калібру, який наш український виробник розробляв і поставляли його по технічних умовах ще радянських часів, швиденько кодифікували абияк, і потім ми всі чули той гучний скандал з пострілами, які не долітають, летять і падають через 2 метри від механізму відстрілу міномету і зараз фігуранти цієї справи знаходяться в СІЗО, наскільки я пам'ятаю.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Юлія Григорівна, я з вами згоден, що завжди будуть якісь винятки. Але це винятки. І ми зараз тут сидимо тільки тому, що ця галузь була створена, і вона була створена тільки завдяки спрощенню процедур. Якщо б було, все залишилося як у радянські часи або за часів Януковича і за часів до війни, які правила, ми б тут вже не сиділи.

ЯЦИК Ю.Г. Абсолютно з вами згодна, але ми, знаєте, про крайнощі, ви про свої крайнощі, я про свої крайнощі. Але багато виробників БПЛА, наших вітчизняних виробників, по пів року не можуть отримати в Міноборони кодифікацію виключно через те, що є певні лобі груп інших виробників, які допомагають отримати кодифікацію отак-от, а інші, на жаль, пробитися не можуть. Але зараз не про це.

Давайте, на минулому засіданні я у вас запитувала, ставила питання про собівартість ваших виробів, про формування ціни. І ви нам надали витяг з аудиторського висновку, де було зазначено про те, що ціну ваших БПЛА FP-1, FP-2 сформовано на підставі і підтверджено висновком судового експерта. Можете пояснити, що це за судовий експерт, чому ви звернулися саме до нього і...

ШТІЛЕРМАН Д.Л. На це відповідь, щоб вона була такою досконалою, давайте ми вам надамо письмову відповідь, тому що я не є фахівець в цьому і тут фахівця у цьому напрямку немає. Ми надамо письмову відповідь.

ЯЦИК Ю.Г. Добре. Надайте тоді, будь ласка.

Я розумію, що це стала практика для підтвердження в договорі ціни, виробник підстраховується і фактично перекладає відповідальність на судового експерта за правильність розрахунків. Але ж цікаво, що це саме за судовий експерт і чому ви обрали саме його і замовили саме у нього...

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Юлія Григорівна, наскільки я пам'ятаю, судовий експерт потрібен для формування, для того, щоби з тобою просто підписали угоду про покупку якогось БПЛА, наскільки я пам'ятаю.

ЯЦИК Ю.Г. Звісно. Звісно, саме тому судовий експерт підтверджує правильність нарахування...

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Юлія Григорівна, я не фахівець.

ЯЦИК Ю.Г. ...вартості, собівартість виробу.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Дивіться, я не можу вам кваліфіковано це коментувати, тому що я в цьому не є спеціалістом, і ми на всі ваші запитання надамо окремо відповіді.

ЯЦИК Ю.Г. Добре. Скажіть, будь ласка, відповідно до наданих вами документів рентабельність, яку ви закладаєте в ціну, складає від 19 до 27 відсотків від собівартості. Чи відповідає це дійсності?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Да, є, дивіться, у нас є середня собівартість, яка складає 21,52. Є два контракти, по яких ми розійшлись з аудиторами із-за того, як нараховувати собівартість, і вони нам нарахували, що у нас є 27 відсотків щось перевищення. Там на об'єми 4 мільярди ми десь 20 мільйонів повернули в ДССЗІ і в АОЗ.

ЯЦИК Ю.Г. Скажіть, будь ласка, виходячи з механізму формування ціни, припустимо ви маєте за законом право на 25 відсотків рентабельності, окей, візьмемо найменшу ціну вашого виробу FP-1. Якщо його вартість продажі, ціна продажі становить 2,5 мільйона, то 20 відсотків рентабельності – це 500 тисяч ви залишаєте собі на розвиток, на реінвестиції в розширення

бізнесу і таке інше. Фактично собівартість становить близько 1,8 мільйона, 200 тисяч ви залишаєте на адміністративні послуги та інші супровідні послуги. Можете назвати мені, що саме є найбільш коштовним, найбільш витратним у виробництві таких БПЛА? Оскільки я була у вас на виробництві, я бачила, з чого складається ваш БПЛА, його вартість, на мою думку, виходячи з того, що я побачила, не може перевищувати 10-15 тисяч доларів. Але я хотіла б почути, що саме є таким коштовним у вашому виробі?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Дякую, що ви надали запитання таке.

Дивіться, у нас одна CRPA-антена коштує 16 тисяч доларів, тому давайте ми з цього... Я вам надавав складові наші і не дуже бажаю розповсюджуватися у відкритій частині. Я вам все це пояснював на закритій частині. І ви бачили, що тільки те, що я перерахував, коштує вже 40 тисяч доларів.

ЯЦИК Ю.Г. Скажіть мені, які комплектуючі є найбільш дорогими?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Двигун, системи навігації різноманітні, які ми використовуємо.

ЯЦИК Ю.Г. Скажіть, будь ласка, я правильно розумію, що система навігації – це та антена, яка відповідно до технічних умов...

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ні, неправильно, це одна складова.

ЯЦИК Ю.Г. Одна складова. Українського виробника?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Є українського, є іноземних виробників. На превеликий жаль, українські виробники не можуть покрити наші потреби, тому ми закупаємо зараз іноземні теж.

ЯЦИК Ю.Г. Скажіть, будь ласка, щодо двигунів, ви також не самостійно виробляєте, ви також закупаєте їх?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ми і закупаємо, і самостійно виробляємо у дуже великій кількості компаній, тому що жодна компанія у світі зараз не здатна забезпечити той обсяг, який ми потребуємо. Ми сподіваємося, що з кожним місяцем обсяг наших двигунів, які ми будемо випускати, буде збільшуватися, що дозволить значно понизити собівартість виробів.

ЯЦИК Ю.Г. Скажіть, будь ласка, чи були в правоохоронних органів чи у контролюючих органів питання щодо ціни або закупівельної вартості цих двигунів? Чи є кримінальні справи, порушені у зв'язку з цим?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Дивіться, ми постійно живемо в перевірках, ці всі ціноутворення перевіряються безліччю правоохоронних компаній. Наскільки ми розуміємо, жодної такої справи не маємо.

ЯЦИК Ю.Г. Скажіть, будь ласка, яка доля цього кримінального провадження, яке перебуває в НАБУ щодо перевищення вартості закупівлі двигунів за частиною п'ятою 191-ї, частиною третьою статті 209 Кримінального кодексу?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Немає такої справи, є справа за можливе незаконне збагачення чиновників, які працювали в ДССЗЗІ або в АОЗ. В рамках цього провадження, я можу відкрити офіційну відповідь НАБУ і зачитати, вивчається можливе перевищення цін у шести українських компаній, одна з цих компаній наша. І як там сказано, жодної справи проти нашої компанії або проти її керівництва, або проти її акціонерів не існує.

ЯЦИК Ю.Г. Вона не закрита, вона розслідується далі справа?

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Вони постійно розслідуються. Ці справи ніколи не закриваються, тому що вона... це перевірки, які тривають завжди, тому що ми постійно виготовляємо зброю, і будь-який правоохоронний орган хоче мати підставу, щоб у вільному доступі брати і перевіряти нашу діяльність. Ну, і нехай так буде.

ЯЦИК Ю.Г. Скажіть, будь ласка, під час інтерв'ю пані Ірина Терех, технічна директорка, зазначила про те, що компанія замовила аудит у компанії «Делойт». Чи зроблений цей аудит? Вона обіцяла оприлюднити його висновки.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Я не знаю, що вона там сказала.

ЯЦИК Ю.Г. Ну, це інтерв'ю.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. У нас є аудит від компанії, яка входить у «Велику четвірку». Ми вам висновок цього аудиту надали. Якщо вам потрібен весь аудит, ми вам теж надамо його у письмовому вигляді.

ЯЦИК Ю.Г. Так, мені потрібен весь аудит, тому що те, що ви надали, свідчить про те, що компанія «Делойт» не перевіряла фактично собівартість, а лише звірила... Я вам цитую: «Звірили суму доходу наведеного розрахунку прибутку відповідно до контракту, а також виконали перерахунок арифметичної правильності розрахунку собівартості». Тобто у собівартість можна закласти все що завгодно. Я б хотіла побачити безпосередньо калькуляцію і висновок повний, тому що вже друге засідання я намагаюся від вас його отримати.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Ми вам надали висновок по, наскільки я знаю, аудиту узгоджених процедур. Ми все вам надамо.

ЯЦИК Ю.Г. Да, ви надали висновок, ваша фактично відповідь аудиту. А я хочу побачити аудиторське дослідження.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Добре-добре. Ми вам надамо.

ЯЦИК Ю.Г. Дякую. Тоді в своїх питаннях я роблю перерву. Дякую вам.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую дуже. Дякую, пані Юлія. Дякую, пане Денисе. Дякую, пане Єгоре. Дякую, пане Олександрє. Ви вільні. Дякую вам. Очікуємо від вас ту інформацію, про яку говорила пані Юлія, також ваші можливі пропозиції нам для роботи і законодавчого врахування. Дякую вам.

Переходимо до наступного питання. До речі, хочу звернути увагу і ще окремо подякувати за те, що... Пане Денисе, я зараз до вас. Пане Денисе, до вас звертаюся, хочу окремо, публічно і в присутності засобів масової інформації подякувати вам за те, що ви абсолютно відгукуєтеся на запрошення, приходите і відповідаєте на питання. Ви показуєте гарний приклад, на жаль, якому не всі слідуєть. Тому декого треба в цьому напрямку вчити, а ви в цьому сенсі поводите себе правильно, за це я вам також окремо дякую.

ШТІЛЕРМАН Д.Л. Дякую вам дуже.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І переходимо до пана Миронюка Ігоря Миколайовича – колишнього радника Міністра енергетики України Германа Галущенка, який наразі перебуває в Київському СІЗО. Наскільки я розумію,

ми можемо зараз встановити зв'язок з Київським СІЗО і безпосередньо матимемо унікальну можливість поспілкуватися з паном Ігорем Миронюком. Зараз очікуємо пана Ігоря на екрані.

_____. Дякую. На все добре.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякуємо вам. Там також у нас є певні технічні моменти, тому я одразу... Все.

Київський слідчий ізолятор, перед нами пан Миронюк. Пане Миронюк Ігор Миколайович, вітаю вас. Чи ви чуєте нас?

МИРОНЮК І.М. Доброго дня, чую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякуємо вам.

Пане Ігорю, чи повідомлено вам про... пам'ятка про необхідність...

МИРОНЮК І.М. Повідомлено.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Повідомлено. Чи ви підписали відповідну розписку?

МИРОНЮК І.М. Підписав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую вам. І так переходимо до запитань до вас. Чи перебували ви в будь-яких трудових відносинах з Міністерством енергетики?

МИРОНЮК І.М. Шановний Олексій Олексійович, я хочу зауважити: ви, як і представники НАБУ і САП, мені присвоїли почесне звання радника міністра. Я хочу заявити: ніколи в житті я радником міністра енергетики я не

був. Це інсинуація НАБУ і САП з метою введення в оману суду. Цьому є документальне підтвердження. Деякі засоби масової інформації вже цю інформацію спростували та вибачились, деякі знаходяться в процесі, вони там щось обмірковують. Але я заявляю: я даю ці покази не як радник, колишній радник колишнього міністра. Я ніколи не був радником, не обіймав цієї посади, не мав владних повноважень і не користувався цими повноваженнями.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую.

А чи були у вас якісь інші трудові відносини з Міністерством енергетики? Чи працювали ви колись там, чи..?

МИРОНЮК І.М. Я не працював ніколи в Міністерстві енергетики, трудових відносин з Міністерством енергетики не мав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи мали ви офіційний статус, пов'язаний з паном Германом Галущенком, можливо його помічника, штатного чи позаштатного, можливо не на посаді міністра енергетики, можливо на посаді міністра юстиції після його перепризначення?

МИРОНЮК І.М. Я не був ні помічником, ні радником, ні штатним, ні позаштатним ні в одному міністерстві, ні в іншому.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А взагалі ви перебували колись на державній службі?

МИРОНЮК І.М. Перебував.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли і де?

МИРОНЮК І.М. Я був заступником Голови Фонду держмайна з 2010 по 2015 рік.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З 2010 по 2015 рік.

А з вашої точки зору, бо ви зараз, я так розумію, вас періодично допитують детективи НАБУ, чому детективи НАБУ в розслідуваннях називають вас колишнім радником міністра енергетики?

МИРОНЮК І.М. Дивіться, це моя точка зору, я хочу зауважити...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ваша точка зору.

МИРОНЮК І.М. Олексій Олексійович, я є обвинувачуваним в кримінальній справі, і мене дійсно допитують детективи НАБУ, і я неодноразово попереджений про кримінальну відповідальність за розголошення матеріалів досудового розслідування.

Тут є деяка нестиківка, тобто я маю надавати покази під певними зобов'язаннями як детективам НАБУ, так і парламентській слідчій комісії. Але я попереджений про нерозголошення матеріалів досудового розслідування, я підписався під цим, і певним чином мої слова...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Обмежені. Ми розуміємо, що виможете...

МИРОНЮК І.М. ...на цьому засіданні можуть бути використані прокурором для подовження терміну тримання під вартою. Я незаконно знаходжусь під вартою вже біля 7 місяців. Це порушує мої права. Європейський суд з прав людини прийняв мою скаргу до розгляду і надасть відповідну оцінку. До речі, у 2025 році України як держава програла 97 відсотків справ ЄСПЛ. Це такий прикрий показник і варто було б звернути на це увагу. Я вважаю, що ця інсинуація зроблена свідомо з метою введення

суду в оману, тому що, якщо б у мене у поданні НАБУ або в підозрі НАБУ, підписаною паном Клименком, керівником САП, не було офіційного статусу по дотичності до державної служби. Я вважаю суд не видав би працівникам НАБУ дозволи на проведення певних дій, що призвело б до певних наслідків, як на мене, для досудового розслідування.

Тому я вважаю, що ця інсинуація зроблена свідомо. Зараз мені перевручено нову підозру. Перший арешт я отримав як радник Галущенко і, маючи державні повноваження. Останній арешт я вже отримав як просто громадянин. На моє питання роз'яснити, яким чином сталася так, що якимось чином отримав посаду, мені ніхто відповідати не хоче, працівники НАБУ кажуть, так вирішило наше керівництво. Добитися, щоб вони зі свого сайту НАБУ зняли інформацію про те, що я є колишнім радником колишнього міністра я не можу. Але я буду цього добиватися, мабуть, у судовому порядку.

Дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Добре. Бачте, ви маєте можливість і тут відповісти, і дати... Ви маєте, до речі, зараз унікальну можливість, тому що ви...

МИРОНЮК І.М. Аби мені за це нічого не було потім.

ГОНЧАРЕНКО О.О. За що вам не було? За те, що ви говорите, якщо ви говорите правду, що ви ніколи не були радником? За що тут вам може бути? Дивіться, є, дійсно, певні обмеження, але те, що ми вас зараз питаємо, ніякого відношення до таємниці слідства взагалі немає. Скажіть, будь ласка, чи знайомі ви з Германом Галущенко?

МИРОНЮК І.М. Так, знайомий.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як давно?

МИРОНЮК І.М. З 90-х років.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З 90-х років. Більш точно можете сказати?

МИРОНЮК І.М. Мабуть, з 94-го, вибачте, з 97-го року.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як ви познайомились з ним?

МИРОНЮК І.М. На якомусь публічному заході, він тоді працював в Адміністрації Президента.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В ці роки як би ви охарактеризували свої стосунки з Германом Галущенко, за ці 30 років?

МИРОНЮК І.М. Він був адвокатом, я також був адвокатом, ми перетиналися певним чином. І він мені допомагав як адвокат в певних справах, і я йому допомагав як адвокат в певних справах.

ГОНЧАРЕНКО О.О. На нашому засіданні Герман Галущенко сказав, що ви надавали йому юридичні послуги. Які саме?

МИРОНЮК І.М. У нас є з 2016 року адвокатський договір. Так, я надаю і надавав, і надаю йому юридичні послуги. В частині його останньої роботи в Міністерстві енергетики я як спеціаліст з корпоратизації державних підприємств надавав йому консультативні послуги з корпоратизації і корпоративного управління.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто це зафіксовано договором від 2016 року?

МИРОНЮК І.М. Це рамковий адвокатський договір.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Можливо, в цьому є причина, чому називають радником, бо не всі розуміють різницю між радником і консультантом. Фактично ви виконуєте...

МИРОНЮК І.М. Я вважаю, що слідству так вигідно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. В рамках надання цих консультаційних послуг як часто ви зустрічалися з паном Галущенком на момент, коли він був міністром енергетики?

МИРОНЮК І.М. Не те щоб досить часто, але зустрічався.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Приблизно раз на місяць, раз на тиждень, щоденно.

МИРОНЮК І.М. Може раз на тиждень.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Раз на тиждень?

МИРОНЮК І.М. Плюс-мінус. Зрозумійте, він був міністром воюючої країни, він був в роз'їздах, він міг бути, не бути. Коли йому було потрібно проконсультуватись, він мені дзвонив.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

От приклад цих консультаційних послуг, тобто ви розкажіть нам більш детально, що ви робили для пана Галущенка. Тобто ви вивчали якісь документи, давали якісь йому, не знаю, зауваження, пропозиції до якихось

документів, чи проєктів постанов Кабміну, чи проєктів актів міністерства?
Тобто в чому конкретно ваша робота, як вона виглядала?

МИРОНЮК І.М. Робота моя виглядала в наданні певних консультацій з тих приводів, які ви називаєте, а також з корпоратизації державних підприємств.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В якому вигляді ви надавали йому ці результати роботи?

МИРОНЮК І.М. Я готував план, поетапний план корпоратизації державних підприємств.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви готували поетапний план корпоратизації державних підприємств. Ви його передали йому, це завершений якийсь документ?

МИРОНЮК І.М. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли ви його йому передали як завершений документ?

МИРОНЮК І.М. Ну, я не можу так надати такої інформації, ви ж розумієте.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чому?

МИРОНЮК І.М. Це труд не тільки мій, це група юристів, інших спеціалістів фахівців, які вивіряли. Ми надавали таблицю якимось чином йому передавали, далі вони там вже робили певні дії з цього приводу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли востаннє ви передали якесь своє, там напрацювання своє інтелектуальне пану Галущенко і яким чином?

МИРОНЮК І.М. Я не можу зараз сказати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чому? Це не є таємницею слідства ніякою. Я не питаю вас нічого по справі «Мідас», тут у даному випадку...

МИРОНЮК І.М. Ні, я не кажу, що я не можу цього сказати з причин, що це є таємницею слідства. Я не можу, ви розумієте це...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви не можете пригадати?

МИРОНЮК І.М. Було, мабуть, рік тому.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви просто не пам'ятаєте, коли це було?

МИРОНЮК І.М. Да, не пам'ятаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли ви останній раз розмовляли з Германом Галущенко?

МИРОНЮК І.М. Можливо, десь за два тижні до затримання.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто це початок листопада?

МИРОНЮК І.М. Ну, приблизно так, я не пам'ятаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А в чому була суть того контакту і яким він чином відбувався, це телефонна розмова, особиста зустріч?

МИРОНЮК І.М. Я вибачаюсь, я не пам'ятаю, ну він на той час вже був міністром юстиції.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну тобто ви не пам'ятаєте свою зустріч з міністром? Тобто просто, що на ній було? Ви там зустрілись в його кабінеті, ви зустрілись в іншому місці?

МИРОНЮК І.М. Я не був в нього у Міністерстві юстиції.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А де була та зустріч?

МИРОНЮК І.М. Можливо на вулиці. Можливо ми випили каву. Не пам'ятаю точно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Можливо де, ви сказали? Я не почув просто.

МИРОНЮК І.М. Можливо ми випили каву.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Десь на вулиці в кафе?

МИРОНЮК І.М. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А про що була та розмова?

МИРОНЮК І.М. Я не можу сказати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чому?

МИРОНЮК І.М. Ну тому що я не пам'ятаю, зі мною сталися такі події, ну як я можу пам'ятати те, що відбулося майже рік тому і про що була розмова.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ви ще з багатьма міністрами мали спілкування, скажімо так, діючими?

МИРОНЮК І.М. Ні, не з багатьма.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А з ким діючих міністрів мали?

МИРОНЮК І.М. Окрім нього, мабуть більше ні з ким.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так все-таки ви зустрічаєтесь з діючим міністром, п'єте каву і навіть не пам'ятаєте про що то було?

МИРОНЮК І.М. Ну я знаю його 20 років, ну до чого тут діючий він міністр чи ні?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну ви ж маєте пам'ятати про що була розмова? Тим більше, що після цього через два тижні вас затримують...

МИРОНЮК І.М. Ну можливо я і маю пам'ятати, але я не пам'ятаю, ну так сталося.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Буває. Зрозуміло.

Скажіть, будь ласка, чи були ви фізично в Міністерстві енергетики, відвідували?

МИРОНЮК І.М. Був фізично, так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи відвідували ви його?

МИРОНЮК І.М. Відвідував.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Відвідували. Коли останній раз відвідували?

МИРОНЮК І.М. Не можу надати такої інформації.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Не пам'ятаєте?

МИРОНЮК І.М. Не пам'ятаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А де ви були, ви були в пана Галущенка в кабінеті?

МИРОНЮК І.М. Ні, мабуть я вже зустрічався з пані Гринчук.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З діючим міністром енергетики на той момент?

МИРОНЮК І.М. З діючим міністром енергетики на той момент.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як давно ви знаєте пані Гринчук?

МИРОНЮК І.М. Вибачте, перервався зв'язок.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як давно ви знаєте пані Гринчук? Світлану Гринчук.

МИРОНЮК І.М. Ну, мабуть, з того часу, коли вона стала заступником міністра енергетики.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви продовжили роботу по знов-таки корпоратизації. В чому був сенс вашої зустрічі?

МИРОНЮК І.М. Ні, там була позаштатна ситуація, якимось чином наглядова рада Укренерго в розпал ОЗП звільнила усіх членів правління і голову правління

ГОНЧАРЕНКО О.О. ОЗП – опалювальний зимовий період.

МИРОНЮК І.М. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Якимось чином наглядова рада в розпал опалювального зимового періоду звільнила кого?

МИРОНЮК І.М. Усіх членів правління Укренерго.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це коли було приблизно, який місяць?

МИРОНЮК І.М. Мабуть це...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Якщо ви кажете розпал ОЗП, тобто це вже листопад чи жовтень?

МИРОНЮК І.М. Мабуть, листопад, да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто незадовго до вашого затримання.

МИРОНЮК І.М. Незадовго до мого затримання.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І наглядова рада звільнила склад, вірніше, кого було звільнено конкретно?

МИРОНЮК І.М. Весь перелік правління.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Укренерго?

МИРОНЮК І.М. Укренерго.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А як ви до цього дотичні до цієї надзвичайної події?

МИРОНЮК І.М. Це корпоративна ситуація. До мене звернулися за роз'ясненням, наскільки це відповідає діючому законодавству України.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви мали також адвокатський договір з кимось з членів правління Укренерго?

МИРОНЮК І.М. Ні, я не мав. Я надав це як приватна консультація.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А хто конкретно з членів правління Укренерго до вас звернувся?

МИРОНЮК І.М. Я не зустрічався з членами правління, я зустрівся з Гринчук – міністром енергетики.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А з чиєї подачі? Це хтось вас попросив зустрітися, хтось вашу увагу звернув на цю подію.

МИРОНЮК І.М. За її проханням.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А вона вас запросила?

МИРОНЮК І.М. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто вона вас запросила у зв'язку з тим, що була звільнена наглядова рада.

МИРОНЮК І.М. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поясніть, про що була розмова, яку консультацію вона від вас хотіла.

МИРОНЮК І.М. Наскільки в таких умовах наглядова рада мала право це зробити. Потім суд заблокував це рішення, і воно було відіграно назад.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А чого пані Гринчук звертається до стороннього юриста? В Міністерстві енергетики вже розпущений департамент юридичний?

МИРОНЮК І.М. Ні, він теж був присутній.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А хто ще був присутній на цій зустрічі?

МИРОНЮК І.М. Я не пам'ятаю, але хтось з юристів був.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З департаменту юридичного, хто безпосередньо приймав участь в цій зустрічі? Керівник?

МИРОНЮК І.М. Я не знаю цих людей в обличчя, не можу сказати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто було декілька представників юридичного департаменту і ви?

МИРОНЮК І.М. Мабуть, ще якісь люди, я їх не знаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви їх не знаєте? Ви просто висловили свою позицію і пішли?

МИРОНЮК І.М. Я подивився документи, висловив свою позицію.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І пішли до завершення? Чи ви були до кінця наради?

МИРОНЮК І.М. І пішов.

ГОНЧАРЕНКО О.О. До кінця...

МИРОНЮК І.М. Це була не нарада, скажімо так, неформальна зустріч.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви не були до кінця цієї неформальної зустрічі?

МИРОНЮК І.М. Не був.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи це була остання ваша зустріч і контакт з пані Гринчук?

МИРОНЮК І.М. Остання.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Повертаючись до часів міністра енергетики Германа Галущенка. Чи бували ви в ці часи в Міністерстві енергетики?

МИРОНЮК І.М. Коли він був міністром?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли він був міністром.

МИРОНЮК І.М. Бував.

ГОНЧАРЕНКО О.О. У нього в кабінеті?

МИРОНЮК І.М. І в його кабінеті також.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А з чим були пов'язані ці зустрічі?

МИРОНЮК І.М. З консультаціями.

ГОНЧАРЕНКО О.О. По темі?

МИРОНЮК І.М. По темі корпоратизації.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи корпоратизація Енергоатому також була у вашій сфері уваги?

МИРОНЮК І.М. Була, я був радником голови правління.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви мали статус радника голови правління Енергоатому до якого часу?

МИРОНЮК І.М. Мабуть, до 2023-го, до 2024 року, я не пам'ятаю точно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. До 2024 року. Це хто на той момент був головою Енергоатому?

МИРОНЮК І.М. Петро Борисович Котін.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Петро Борисович Котін. Як би ви охарактеризували свої стосунки з Петром Борисовичем Котіним?

МИРОНЮК І.М. Ніяк.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Що це означає?

МИРОНЮК І.М. Я не працював з ним безпосередньо, бо моя задача була розробити план корпоратизації і контролювати його проходження. Він не юрист, він фізик, він, скажімо так, не дуже на цьому розумівся, але він загально керував цим процесом.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А з ким безпосередньо на момент, коли ви мали статус радника голови правління Енергоатома, з ким безпосередньо ви спілкувалися і контактували з Енергоатомом?

МИРОНЮК І.М. З юристами.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Можна конкретніше?

МИРОНЮК І.М. З керівниками юридичного департаменту.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вони були різні, змінювались?

МИРОНЮК І.М. Там було декілька осіб.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Назвіть, будь ласка, їх.

МИРОНЮК І.М. Володіна, Пушкар.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Володіна?

МИРОНЮК І.М. Володіна.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Володіна.

МИРОНЮК І.М. Пушкар.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пушкар.

МИРОНЮК І.М. Ну, і мабуть, їх заступники.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І їхні заступники. Пан Пушкар – це той пан Пушкар, його звати Сергій?

МИРОНЮК І.М. Сергій.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Який зараз член Національної комісії, що здійснює державне регулювання в сфері енергетики та комунальних послуг?

МИРОНЮК І.М. Саме так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви знайомі з паном Пушкарем?

МИРОНЮК І.М. Знайомий.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як давно

МИРОНЮК І.М. Досить давно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Приблизно.

МИРОНЮК І.М. 10 років.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Приблизно 10 років ви знайомі з паном Пушкарем. А як ви з ним познайомились?

МИРОНЮК І.М. Він адвокат, я теж адвокат, ми мали спільні справи.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Якось всі адвокати зібралися. Герман Галущенко – адвокат. Ви – адвокат. Він – адвокат. І всі мали спільні справи, так, я правильно розумію?

МИРОНЮК І.М. Так само.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Тоді зараз я давайте процитую фрагмент плівок. Ваша розмова з Басовим.

«Значить, як стверджує слідство, в цей момент розкладаєте ви в паперові конверти валюту і проговорюєте кому її треба віддати. Значить:

Басов: Я пропоную по финансовым сразу. *(Чутно звук від розпаковки паперових пакетів).*

Рокет *(ну так НАБУ зашифрує вас):* Это сейчас я дам конверт.

Вы: Стройка 105 – это военные. Так, это 5, 5. Штука, один, слово, 10 ваше. Три, *(ідеться про керівників різних ланок Енергоатома)*. Никого не забыли?

Басов: И опять же еще на закрытее 19, там без 100 долларов 20 тысяч получается.

Ви: Без 10 долларов 20 тысяч, вроде все».

Это прізвище працівника Енергоатому, на цей момент член НКРЕКП Сергій Пушкар. Ви передавали йому конверт з сумою в 19 тисяч 900 доларів?

МИРОНЮК І.М. Дивіться, на сьогоднішній час ані я, ані мої адвокати не отримали записів ніяких розмов. Я не можу коментувати роздруківки записів, не розуміючи, про що йдеться мова, і хто це казав, де, яким чином, тому що мені матеріали слідства не надаються.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви колись передавали Сергію Пушкарю грошові кошти?

МИРОНЮК І.М. Не передавав. Я не бачив його два роки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви не бачили Пушкаря два роки?

МИРОНЮК І.М. Два роки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто востаннє ви бачили Пушкаря в 2024 році?

МИРОНЮК І.М. Мабуть, коли ще працював там.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Йдемо далі. За даними слідства, ви координували злочинну організацію, яка штучно завищувала ціни на обладнання та

послуги, зокрема паливо та електроенергію, забезпечуючи перемогу необхідних компаній на тендерах. Як ви можете це прокоментувати?

МИРОНЮК І.М. Це не відповідає дійсності, у мене не було таких можливостей.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи знайомі ви з Дмитром Басовим?

МИРОНЮК І.М. Знайомий.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це колишній директор з фізичного захисту та безпеки Енергоатому.

МИРОНЮК І.М. Саме так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. За яких обставин ви познайомились?

МИРОНЮК І.М. В Енергоатомі за сумісної праці.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В Енергоатомі? Тобто, працюючи радником голови правління Енергоатому, крім департаментів юридичних і їхніх керівників та заступників, про те, що ви нам сказали, ви також комунікували з паном Басовим – директором з фізичного захисту і безпеки?

МИРОНЮК І.М. Я був з ним знайомий.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Познайомились ви з ним в Енергоатомі?

МИРОНЮК І.М. В Енергоатомі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли в останній раз з ним спілкувалися?

МИРОНЮК І.М. Не можу пригадати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви часто спілкувались з паном Басовим?

МИРОНЮК І.М. Не дуже часто.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Розмова, фрагмент плівок НАБУ: «Під час розмови між Миронюком і Басовим обговорюється механізм тиску на контрагентів, через що створювалися передумови для отримання від них неправомірної вигоди.

15 травня 2025 року.

Миронюк: Ко мне вчера пришел (говорить керівник однієї з компаній контрагентів Енергоатому), с нами не откровенен. Я говорю, вероятно, иди к Люде, ДЗФ, разбирайся пусть объяснит нам, что это, но мы же просто снесем сертификацию, и все, и снесем технические условия на эти кольца.

ДЗФ: Ну, давай тогда я его завтра зову и скажу, пусть раскладывает все свои взаимоотношения с Андреем.

Миронюк: Просто расскажи ему, смотри будет звездац всей линейке компаний, вы просто закончите там же, где *(ідеться про особу, яка контролювала групу постачальників Енергоатому)* і все остальные в черном списке будете ходить и рассказывать, мы скоро вернемся. Это скоро уже длится 5 лет. Но за 5 лет до того, как вы вернетесь, мы вам вынесем все техусловия, поскасовываем все сертификаты, вы обнулитеcь просто и все. Всех ваших сотрудников заберут в армию».

З цієї розмови випливає, що ви фактично керуєте процесами в Енергоатомі. Як ви це прокоментуєте?

МИРОНЮК І.М. Я не можу це коментувати, бо у мене немає записів цієї розмови, вони мені офіційно не надані.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ви самі пригадуєте таку розмову?

МИРОНЮК І.М. Не пригадую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Який ви вплив здійснювали на процеси в Енергоатомі?

МИРОНЮК І.М. На корпоратизацію.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Під словами корпоратизація, що конкретно це мається на увазі?

МИРОНЮК І.М. Це процес перетворення державного підприємства в акціонерне товариство.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви в цьому процесі яку роль відігравали?

МИРОНЮК І.М. Я розробляв план і контролював його виконання.

ГОНЧАРЕНКО О.О. На якій стадії зараз цей план?

МИРОНЮК І.М. Він закінчений. Після цього я звільнився.

Енергоатом сьогодні акціонерне товариство.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто після завершення процесу корпоратизації ви звільнилися?

МИРОНЮК І.М. Так само.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А це була ваша ініціатива звільнитися?

МИРОНЮК І.М. Так моя.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви отримували грошові кошти офіційно від компанії Енергоатом?

МИРОНЮК І.М. Не отримував.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви всім цим займалися на волонтерських засадах?

МИРОНЮК І.М. Певним чином.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вас можна назвати волонтером?

МИРОНЮК І.М. Ну, якщо вам так подобається.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, просто, якщо людина щось робить на волонтерських засадах для державної компанії – це називається волонтер, мені здається.

МИРОНЮК І.М. Це досить для мого портфолію юридичного це досить цікава річ.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви цим займалися задля професійного зростання?

МИРОНЮК І.М. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Наступна розмова, як на думку слідства, ви розмовляєте з Басовим і Басов передає частину неправомірної вигоди отриманої від контрагента Енергоатому, якому за декілька днів до того заплатили 16 мільйонів гривень за контрактом, укладеним ще в 2019 році:

«Миронюк: Кто привез?

Басов: Ну йдеться про компанію контрагента Енергоатому.

Миронюк: А, ну старое вот это?

Басов: Старое, да.

Миронюк: Тогда мы его на три: вы, я и профессор.

Басов: Сейчас я тогда гляну, что у нас за цифры, я где-то там писал, я тогда просто откину сразу.

Миронюк: Так мы не прошлись до конца по этой истории.

Басов: Так сейчас я быстро посчитаю, там 62 тысячи, там».

Ви тут говорите про професора, хто це?

МИРОНЮК І.М. Я не можу коментувати, мені не надані ці записи.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Кого ви називали професором?

МИРОНЮК І.М. Професорів багато.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це правда.

Чи називали ви професором Германа Галущенко?

МИРОНЮК І.М. Не називав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ще один фрагмент плівок і знову відсотки і делегування повноважень, «чтобы мы не пачкались».

Цитую, 14 травня 2025 року:

«Миронюк: Олег (*Йдеться про керівника структурного підрозділу Енергоатому*).

Басов: (*Прізвище йдеться про керівника ВП «Централізовані закупівлі» Енергоатому*)Чтобы мы не пачкались.

Миронюк: Чтобы мы не пачкались, да.

Басов: Чтобы он сходил, пусть с ним договорится там с этой историей, чтобы он под себя переформатировал. И сколько там, два, три, сколько? Давайте решим. То есть они разбирали 15, 8 он отдавал на (*йдеться про виконуючого обов'язки голови правління Енергоатому*) то есть у них оставалось 7 пополам. Ну на колектив он сто процентов один, 2 он оставлял, то есть они по 2, по 3 оттуда имели».

Пам'ятаєте цю розмову?

МИРОНЮК І.М. Не пам'ятаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. У вас взагалі добре з пам'яттю?

МИРОНЮК І.М. Та непогано.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Просто з'являються питання, це було всього лише рік тому. Голова правління, гроші, як такі розмови можна забути?

МИРОНЮК І.М. Все можливо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це правда.

Давайте тоді, обговорюємо зміни потенційні в міністерстві:

«Миронюк: Вам я могу сказать, что мы на пороге грандиозных перемен. Кому я еще могу сказать? Все ж начнут бежать и искать.

Басов: Запасной вариант.

Ви: Запасной вариант и начнется этот звездеш. Скажи поставщикам, что все и так тут все понимают, что вот-вот что-то будет происходить, потому что у нас идут нарастающие. *(Йдеться про підвищення сум відкатів через можливу зміну керівництва Міненерго та в Енергоатомі)*».

Дата: 9 липня 2025 року. Це перед тим, як Герман Галущенко був звільнений з посади міністра енергетики. Ви пам'ятаєте цю розмову?

МИРОНЮК І.М. Не пам'ятаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи ви відслідковували долю Германа Галущенка як міністра енергетики, чи ви знали, що, можливо, він буде звільнений і призначений міністром юстиції?

МИРОНЮК І.М. Чутки про це ходили.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І яким чином це впливало на вас?

МИРОНЮК І.М. Ніяким.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Яким чином це впливало на Басова?

МИРОНЮК І.М. Не знаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, тут є таке відчуття, що обговорення йде про те, що звільнення Галущенка – це поганий сценарій. Ви переживали, що Герман Галущенко буде звільнений?

МИРОНЮК І.М. Не переживав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Після його призначення міністром юстиції ви продовжували надавати йому юридичні послуги?

МИРОНЮК І.М. Не було потреби.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це він вам довів, що нема потреби, чи він просто перестав до вас звертатись?

МИРОНЮК І.М. Ні, в мене була певна задача – це корпоратизація, я її виконав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ще один фрагмент розмови, 9 липня 2025 року:

«Басов: Так, по этим стройкам хотел поговорить с вами и по прочим вещам. Они планируют продолжать строить ненужные (*сленгове*) захисні, цифры сумасшедшие. Мы будем еще что-то делать, или закончим на том, что есть? И больше захисні споруди мы строить не будем?

Миронюк: Я бы подождал, но если честно, жалко денег, пустая трата.

Басов: Единственный вопрос, в контексте того, чтобы защитить интересы компании, – это строить самим.

Миронюк: Но у нас же компании нет, Кипр же спрыгнул.

Басов: Не, одна есть, одна».

Цей діалог за декілька місяців до масованих обстрілів чергових російських української енергетики, як ви прокоментуєте слова «пустая трата денег»?

МИРОНЮК І.М. У мене немає цих записів, я не можу прокоментувати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А цю розмову ви пам'ятаєте?

МИРОНЮК І.М. Не пам'ятаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А вы когда-то обсуждали объекты защитные Энергоатома?

МИРОНЮК І.М. Я не мав до цього відношення.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Хмельницька... Ви не мали відношення, це ми знаємо. А чи обговорювали ви?

МИРОНЮК І.М. Не обговорював.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тут ще є розмова 25 вересня 25-го року, вже зовсім недавно:

«Знову Басов по Хмельницкой: Я не понимаю, кто вот эту бумажку передал. Вот это кто такой по Хмельницкой постройке?

Миронюк називає компанію, яка отримала мільярдні підряди на облаштування захисних споруд на АЕС.

Басов: Это передал?

Миронюк: Да, это верняк.

Басов: Они за мной со всех сторон ходят, они хотят строить дальше захисні споруди.

Миронюк: А в чем суть этой бумажки?

Басов: Еще 2,4 дать им строить, еще дальше продолжают строить захисні споруди. *(Идетсья про будівництво захисних споруд на енергоблоках АЕС).*

Миронюк: И этой бумажки?

Басов: Да, но у меня есть с собой.

Миронюк: А нам это не надо?

Басов: Я, ну, буквально не могу понять реально, если честно, это столько денег опять закопать. Надо ли оно? Ну, наверное, надо закончить. При этом опять же они отдают 0,10, но желающих за 0,15 освоить эти деньги,

ну, достаточо. Можем сказати одесситу дати или Ростик, или можем поработати».

Цю розмову пам'ятаєте?

МИРОНЮК І.М. Не пам'ятаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Одесситом, кого ви називали так?

МИРОНЮК І.М. У мене немає цих записів, Олексій Олексійович, я не можу це коментувати. Коли мені...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ростик, Ростик, кого ви так могли називати?

МИРОНЮК І.М. Коли мені будуть офіційно надані записи, буде підтверджено, що це зроблена експертиза, я буду це коментувати. Зараз це недоречно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Експертиза зроблена, наскільки я розумію. Вищий антикорупційний суд прийняв рішення по запобіжному заходу для вас і підставою є ці записи.

МИРОНЮК І.М. Запобіжний захід прийнятий без експертиз. Ці записи суд прийняв якось на вітру.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А експертиза до сих пір не зроблена, наскільки вам відомо?

МИРОНЮК І.М. Наскільки мені відомо, ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли вас в останнє допитували?

МИРОНЮК І.М. Декілька місяців тому.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Декілька місяців тому?

МИРОНЮК І.М. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тут є ще одна розмова. Щоб всю її не зачитувати, мова йде про Маврикій, компанії. Ну, от я вашу цитату про Маврикій: «Хорошее место, мне нравится. Очень позитивное есть. Поэтому я хочу компанию сделать. На эту компанию, что там купить, какие-то апартаменты, которые сдаются. Ну, чтобы можно было приехать зарегистрировать туда компанию. Вот эту компанию планирую сделать для себя при этом, чтобы сын официально инвестировал, со своего европейского счета официально инвестировал туда, что бы эта компания могла пройти комплаенс, открыть счета и все остальное. Он туда, там инвестиции 50 тысяч евро на Маврикии дает тебе вид на жительство».

Чи ви маєте інвестиції на Маврикій?

МИРОНЮК І.М. Не маю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи ваш син має інвестиції на Маврикій?

МИРОНЮК І.М. Немає.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А чим займається ваш син?

МИРОНЮК І.М. Він самостійна людина. Йому 37 років, він працює в Європі. Він 15 років не мешкає в Україні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Він 15 років живе за кордоном.

МИРОНЮК І.М. За кордоном.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В якій державі?

МИРОНЮК І.М. В різних державах.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зараз в якій?

МИРОНЮК І.М. Зараз в Словаччині.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В Словаччині?

МИРОНЮК І.М. В Словаччині.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Інформація є у слідства про те, що ви разом з колишньою дружиною Оленою та сином Артуром маєте бізнес і нерухомість в Словаччині. Ваш син Артур...

МИРОНЮК І.М. Це не відповідає дійсності.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Не відповідає дійсності?

МИРОНЮК І.М. Не відповідає. Це матеріали з журналістського розслідування, на які посилаються прокурори. Але це не відповідає дійсності.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи є у вас нерухомість в Словаччині?

МИРОНЮК І.М. Немає.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи є у вас нерухомість за кордоном?

МИРОНЮК І.М. Немає.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи має ваш син нерухомість за кордоном?

МИРОНЮК І.М. Не можу сказати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи має ваша колишня дружина Олена нерухомість за кордоном?

МИРОНЮК І.М. Я розлучився 20 років тому. Це її особисте життя. Вона мешкає за кордоном 15 років.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Теж в Словаччині?

МИРОНЮК І.М. В Словаччині.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Словацька компанія UKRCSRO, ви є там виконавчим директором?

МИРОНЮК І.М. Я не можу сказати. Я не пам'ятаю цього.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви працювали в словацькій компанії колись?

МИРОНЮК І.М. Колись працював. Потім звільнився. Коли пішов на державну службу я звільнився.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто це було до 2010 року?

МИРОНЮК І.М. Як на мене, то да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Після 2015 року ви працювали в іноземних компаніях?

МИРОНЮК І.М. Не працював.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи знайомі ви з Андрієм Деркачем?

МИРОНЮК І.М. Знайомий.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли ви познайомились з Андрієм Деркачем?

МИРОНЮК І.М. Я з ним навчався у військовому виші за радянських часів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В якому військовому виші?

МИРОНЮК І.М. Харківському військовому виші.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Повна назва Харківське військове...

МИРОНЮК І.М. Харківське вище військове училище ракетних військ імені Маршала Крилова.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви вчилися в одній групі?

МИРОНЮК І.М. Ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. На одному курсі?

МИРОНЮК І.М. На одному курсі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви його знаєте з молодого віку.

МИРОНЮК І.М. З 85-го року.

ГОНЧАРЕНКО О.О. 1985 року.

МИРОНЮК І.М. Так саме.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли ви останній раз бачили Андрія Деркача?

МИРОНЮК І.М. Мабуть, в 2016 році.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли ви останній раз спілкувалися з Андрієм Деркачем?

МИРОНЮК І.М. В той самий рік.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви 10 останніх років з Андрієм Деркачем не спілкувались?

МИРОНЮК І.М. У нас не дуже дружні стосунки зараз.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А вони були дружніми до 2016 року?

МИРОНЮК І.М. Певний час, да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Він мав відношення до вашого призначення заступником голови Фонду держмайна в 2010 році?

МИРОНЮК І.М. Не мав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А хто тоді вас запросив на цю посаду у Фонд держмайна?

МИРОНЮК І.М. Колишній Голова Фонду держмайна Рябченко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Рябченко?

МИРОНЮК І.М. Так саме.

ГОНЧАРЕНКО О.О. За що ви відповідали у Фонді держмайна?

МИРОНЮК І.М. За юридичну роботу та стратегічне планування і велику приватизацію.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чому ви пішли з Фонду держмайна в 2015 році?

МИРОНЮК І.М. Написав заяву і звільнився.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Яка була причина?

МИРОНЮК І.М. За власним бажанням.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поясніть нам, чому ви вирішили піти. Висока посада доволі.

МИРОНЮК І.М. Заходила нова команда, вони мене не бачили. Вони запропонували мені звільнитися. Я звільнився.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ваша остання розмова з паном Деркачем 2016 року, вона була про що?

МИРОНЮК І.М. Та я не можу сказати. Ви ж зрозумійте, як це можна пам'ятати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, буває.

МИРОНЮК І.М. Ну, в нас вже не склалися стосунки, зрозумійте.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А чому вони у вас не склалися, що стало підставою для погіршення?

МИРОНЮК І.М. Це особисте.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Особисте?

МИРОНЮК І.М. Особисте.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви працювали колись його помічником?

МИРОНЮК І.М. Працював 4 місяці, на відміну від того, що декларується в пресі, 12 років кажуть, що я працював.

ГОНЧАРЕНКО О.О. 4 місяці – це...

МИРОНЮК І.М. І в підозрі, забув, зазначено, що я працював 12 років помічником Деркача. Я працював 4 місяці, у слідства є лист Верховної Ради.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Назвіть, будь ласка, ці місяці і рік. Ну хоча б рік.

МИРОНЮК І.М. 2010-й мабуть.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто перед призначенням у Фонд держмайна?

МИРОНЮК І.М. Мабуть 2009-й, кінець 2009-го.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Перед призначенням у Фонд держмайна?

МИРОНЮК І.М. Ні, не перед самим призначенням.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви працювали офіційним помічником, чи позаштатним?

МИРОНЮК І.М. Офіційним.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І чому ви пішли з цієї посади?

МИРОНЮК І.М. Пішов.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А після звільнення з посади офіційного помічника, чи мали ви статус помічника на громадських засадах?

МИРОНЮК І.М. Не мав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А у яких ще народних депутатів ви працювали помічником офіційно, чи на громадських засадах?

МИРОНЮК І.М. Ні в яких.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто це єдиний наш досвід роботи з народним депутатом?

МИРОНЮК І.М. Єдиний.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А за що ви відповідали в команді Андрія Деркача в ті 4 місяці, коли з ним працювали?

МИРОНЮК І.М. За юридичний супровід.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви готували законопроекти?

МИРОНЮК І.М. Ну, я вчитував.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи працювали ви радником у Олега Кулініча?

МИРОНЮК І.М. Працював.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли?

МИРОНЮК І.М. Нетривалий час, коли він очолював Комітет земельних ресурсів України.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Комітет земельних ресурсів України. Це який рік?

МИРОНЮК І.М. Мабуть 2009-й.

ГОНЧАРЕНКО О.О. 9-й?

МИРОНЮК І.М. 9-й.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто перед тим, як ви працювали з паном Деркачем, чи після?

МИРОНЮК І.М. Мабуть після.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Після.

Я нагадаю, що Олег Кулініч очолював Кримське управління Служби безпеки України і підозрюється СБУ в державній зраді і вважається ключовою особою, яка сприяла швидкому проходженню військ РФ з Криму до Херсонської області. Коли ви в останній раз бачили і чи спілкувались з Олегом Кулінічем?

МИРОНЮК І.М. Я не спілкувався з ним після того, як залишив цю посаду, бачив його не так давно в цій установі. Але не спілкувався.

ГОНЧАРЕНКО О.О. У цій установі – в СІЗО?

МИРОНЮК І.М. У СІЗО.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви його бачили випадково?

МИРОНЮК І.М. Випадково.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Привіталися?

МИРОНЮК І.М. Ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А він?

МИРОНЮК І.М. Теж ні.

ГОЧАРЕНКО О.О. До того як ви побачились в СІЗО, все-таки коли ви останній раз з ним спілкувалися на волі?

МИРОНЮК І.М. Коли звільнився з посади його радник.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто з 2009 року ви з ним не спілкувались?

МИРОНЮК І.М. Не спілкувався.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи знайомі ви з Андрієм Єрмаком?

МИРОНЮК І.М. Не знайомий.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи знайомі ви з Тимуром Міндічем?

МИРОНЮК І.М. Не знайомий.

ГОЧАРЕНКО О.О. Чи знайомі ви з паном Цукерманом?

МИРОНЮК І.М. Знайомий.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Розкажіть, будь ласка, про своє знайомство з паном Цукерманом?

МИРОНЮК І.М. Це є матеріалами досудового розслідування, я утримаюсь від цього. Я все надав слідчим органам, якщо буде дозвіл на розголошення, комісія може запросити протокол допиту, там це вказано.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скажіть, будь ласка, по-перше, я хочу сказати, що ви як підозрюваний не несете відповідальності, ви ж не свідок, це ви і так підозрюваний. Тому тут про вашу відповідальність якоїсь мови немає.

МИРОНЮК І.М. Та точно несу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Що, значить, поточно?

МИРОНЮК І.М. Точно несу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ага. Зрозуміло. Давайте тоді питання про квартиру Тимура Міндіча на Грушевського, 9-А. Ви були в ній колись?

МИРОНЮК І.М. Не був.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи ви взагалі були в будинку на Грушевського, 9-А?

МИРОНЮК І.М. Був.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А де ви там були?

МИРОНЮК І.М. Там був офіс Деркача.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А це було в які роки?

МИРОНЮК І.М. Не пам'ятаю, це було давно, не знаю там з 10-го року по теперішній, мабуть, час.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, коли ви в останнє були в будинку на Грушевського, 9-А?

МИРОНЮК І.М. Ну, здається мені, що коли зустрічався з Деркачем, тоді і був.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви сказали тільки що, що з Деркачем ви останній раз зустрічалися 2016 року. Тобто це...

МИРОНЮК І.М. Мабуть, так і був.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тільки що ви сказали в проміжок з 10-го по нинішній час, тобто виходить, що це було...

МИРОНЮК І.М. Я кажу, що в Деркача там офіс був.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А, тобто ви могли там бути...

МИРОНЮК І.М. З того часу і, мабуть, по теперішній.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А офіс його де знаходиться пана Деркача на Грушевського, 9-А?

МИРОНЮК І.М. Я не пам'ятаю номера квартири.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це якась квартира?

МИРОНЮК І.М. Це квартира перероблена під офіс.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поверх пам'ятаєте?

МИРОНЮК І.М. Мабуть, третій.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто там ще в цьому чудовому будинку ще й в Деркача був офіс?

МИРОНЮК І.М. Був.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А чий ще був офіс у цьому будинку, ви знаєте?

МИРОНЮК І.М. Не знаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи знайомі ви з Володимиром Зеленським?

МИРОНЮК І.М. Не знайомий.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи знайомі ви з паном Фурсенком?

МИРОНЮК І.М. Знайомий.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Розкажіть, будь ласка, обставини вашого знайомства з Фурсенком?

МИРОНЮК І.М. Він теж є підозрюваним по цій справі, я утримаюсь коментувати, бо ці відомості є в матеріалах допиту.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це є в допиті – це добре, а я вас зараз питаю не про справи, я вас питаю, коли ви познайомились з Фурсенком? Це не має відношення і це не є ніяким розголошенням. Коли ви познайомились з Фурсенком? Це просте питання.

МИРОНЮК І.М. Я вважаю, що це відноситься до матеріалів слідства. Я цю інформацію надав слідчим НАБУ.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Нам важливо зрозуміти обставини всієї цієї справи, і є тут пан Фурсенко...

МИРОНЮК І.М. Якщо слідчий НАБУ розкриє таємницю слідства і надасть комісії протокол допиту, там все є.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скажіть, будь ласка, у нас є такий запис, 21 лютого 2025 року:

«Решик: У нас в 11:30 будет посланник от Рокета. *(Решик – це Фурсенко, Рокет – це ви).*

Шутерман *(це Цукерман)*: Ага, а где?

Решик: А?

Шутерман: А где?

Решик: А там мы договорились с ним на Стрелецкой. *(Примітка: з метою максимальної конспірації члени злочинної організації змінювали місця отримання злочинних коштів).*

Чи ви відвідували якийсь офіс на Стрілецькій?

МИРОНЮК І.М. Не відвідував.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи ви відвідували офіс, який вважається офісом злочинної організації?

МИРОНЮК І.М. Це матеріали кримінального провадження. Я надав цю інформацію слідству.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи відвідували ви клініку, яка належала пану Цукерману?

МИРОНЮК І.М. Це також матеріали кримінального провадження. Ця інформація є у слідстві.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи знаєте ви нинішнього виконуючого обов'язки керівника Енергоатома Ковтонюка?

МИРОНЮК І.М. Не знаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Під час судового засідання прокурор САП зачитав фрагмент плівок, де Басов доповідає Миронюку про те, що телефонував Ковтонюк. «Дзвонив Ковтонюк, казав: грошей немає, дайте гроші, а я сказав, що не дам, домашнє завдання треба виконати».

Ви продовжуєте стверджувати, що ви не знаєте Ковтонюка?

МИРОНЮК І.М. Не знаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як ви характеризуєте цю розмову тоді?

МИРОНЮК І.М. Ніяк. У мене немає записів, оригіналів записів цієї розмови. Я не можу сказати, вона була насправді чи ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи ви знайомі з Олексієм Чернишовим?

МИРОНЮК І.М. Не знайомий.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи ви знайомі з дружиною Олексія Чернишова?

МИРОНЮК І.М. Не знайомий.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Відомо, що Міндіч та Цукерман встигли покинути країну до обшуків та арештів. Ви не виїхали, чому?

МИРОНЮК І.М. Мабуть, тому що я не знав, що будуть арешти.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Мабуть чи не знали?

МИРОНЮК І.М. Я не знав. Я розумію до чого питання, я не знав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Виходить так, що вони знали, а вам не сказали?

МИРОНЮК І.М. Я не знаю, вони знали чи ні, але я не знаю цього.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли ви востаннє виїжджали за кордон?

МИРОНЮК І.М. Не пам'ятаю. Мабуть, влітку того року?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви пам'ятаєте, куди виїжджали?

МИРОНЮК І.М. Пам'ятаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Куди?

МИРОНЮК І.М. В Польщу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І все, з Польщі нікуди далі не подорожували?

МИРОНЮК І.М. Не подорожував.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А якою була мета вашого виїзду влітку минулого року в Польщу?

МИРОНЮК І.М. Відрядження.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Відрядження від Енергоатома?

МИРОНЮК І.М. Ні, я вже не працював там.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Не працювали. Відрядження від Германа Галущенко?

МИРОНЮК І.М. Ні, я консультував приватну компанію.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як багато приватних компаній ви консультуєте відповідно до договорів?

МИРОНЮК І.М. Це приватна інформація, я утримуюсь.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це не приватна інформація. Я спитав вас, як багато. Я навіть не спитав вас назви цих компаній, я спитав – як багато.

МИРОНЮК І.М. Декілька там.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Що тут приватного? Декілька?

МИРОНЮК І.М. Декілька компаній, да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ви їх консультували про що?

МИРОНЮК І.М. Договірної та судової роботи.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви обслуговували їхні інтереси в судових засіданнях?

МИРОНЮК І.М. Я консультував з підготовчих матеріалів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А який взагалі рівень вашого доходу був за минулий рік?

МИРОНЮК І.М. За минулий рік, я не пам'ятаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як би ви оцінили розмір свого щомісячного доходу в минулому році?

МИРОНЮК І.М. Я не можу сказати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви не знаєте навіть свій дохід, не знаєте, його вже забули? Ви ж людина, ви живете. Ви живете з того, що отримуєте гроші. На державу ви працюєте волонтером, на Енергоатом ви... Від Германа Галущенка ви отримували гроші? Від Германа Галущенка ви отримували гроші за консультаційні послуги?

Зараз, почекаємо відновлення зв'язку.

Да. Треба повідомити наших працівників, що зв'язок завис.

_____. *(Не чути)*

ГОНЧАРЕНКО О.О. Не дай, боже. Очікуємо відновлення зв'язку.

Сподіваємося, що в СІЗО не виключили світло.

_____. Він вже й так наговорив нормально.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Давайте пару хвилин почекаємо, повернення зв'язку. Сподіваємося, що все-таки зв'язок відновиться. В принципі, ми близькі вже до завершення були.

Я пропоную, щоб ми не втрачали час, перейти до розмови з нашим наступним запрошеним. А якщо пан Миронюк на зв'язок повернеться, то ми буквально останні декілька питань йому задамо і на цьому будемо завершувати.

Тому поки запрошую пана Ломака Олександра Анатолійовича, депутата Чернігівської міськради колишнього секретаря Чернігівської міської ради та колишнього виконуючого обов'язки міського голови міста Чернігів. Олександр Анатолійович, вітаю вас!

ЛОМАКО О.А. Доброго дня!

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую вам за те, що ви відгукнулись на запрошення. Хочу нагадати вам про відповідальність вашу за надання завідомо неправдивих свідчень. Прошу вас підписати відповідну розписку, що ви усвідомлюєте, що зараз ви говорите під протокол і що ви маєте давати правдиві свідчення. Чи підписали ви таку розписку?

ЛОМАКО О.А. Я підписав цю розписку і прибув на виклик на цей з повагою до парламентаризму, у мене не було інших варіантів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую вам за це. І дякую вам за розуміння важливості цих питань. Ви працювали секретарем міської ради міста Чернігова, а потім виконуючим обов'язки міського голови Чернігова. Правильно? В який проміжок часу ви були виконуючим обов'язки міського голови Чернігова?

ЛОМАКО О.А. Я працював виконуючим обов'язки міського голови майже два роки. 7 грудня 22-го року перша інстанція і 1 лютого 23-го вже остаточно львівські суди відсторонили від посади міського голову Атрошенка Владислава за абсолютно надуманими підставами і несправедливо, я вважаю. І більшість, я думаю, не тільки чернігівців так вважають. І згідно закону секретар виконує обов'язки міського голови. Тому це був 23-й і 24-й рік, два роки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. 7 грудня 24-го року ви заявили, що йдете з посади через політичний тиск. Цитую: «Мені передали простими словами, якщо я цього не зроблю, вони занурять місто в хаос і показали, що буде, якщо відмовлюся. Зрив бюджету на 2025 рік, повна зупинка роботи найбільшої лікарні міста, відсутність розрахунків із підрядниками, що працюють на відновлення міста, зупинка харчування в закладах дошкільної освіти, повна зупинка громадського транспорту, жодної копійки на Збройні Сили України та багато іншого».

Хто був ініціатором вашої відставки і від кого ви отримали ці погрози?

ЛОМАКО О.А. Дивіться, два слова контексту, будь ласка, щоб було зрозуміло, про що йде мова. Місто Чернігів у 22-му році було в блокаді росіян майже 40 днів, за цей час місто зазнало значних руйнувань, дуже

потужних. Згідно оцінки експертів це було третє місто після Харкова і Маріуполя, на жаль, в цьому рейтингу по руйнуванням. І наша команда на чолі з мером спочатку, потім, після його відсторонення, я продовжив цю роботу. Робили все, щоб максимально швидко відновити життя в місті і повернути людей, бо з Чернігова більше 200 тисяч чернігівців виїхали під час блокади, і треба було дати їм сигнал, що місто буде відновлюватись.

І на своїй посаді моїм основними завданнями було: продовження роботи по відновленню міста, допомога Збройним Силам, бо місто прикордонне і загроза повторного наступу ніколи не зникала; робота з міжнародними партнерами, тому що після вилучення ПДФО з громад своїх коштів практично не лишилося. І за два роки, які я працював, нам вдалося залучити більше півтора мільярда гривень – це два бюджети, по суті, розвитку міста, – на відновлення: освіта, охорона здоров'я, медицина і так далі. Але коли в місті була створена військова адміністрація...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли це відбулося?

ЛОМАКО О.А. Це відбулося буквально відразу, 7 лютого 2023 року. Військова адміністрація, було багато перешкод, але ми продовжували працювати і йти до цієї мети. Але після того, як в жовтні 2024 року Шостий апеляційний суд Києва постановив, що бюджет міста – це не повноваження міської ради взагалі, обраних депутатів, а одноосібні повноваження начальника військової адміністрації, і він перестав підписувати платіжні документи, просто блокуючи їх, передаючи через депутатів, через правоохоронців вимогу, що з цим секретарем він нічого підписувати не буде. Тому що я їм не подобався через те, що постійно заявляв якусь позицію, не мовчав, коли вони блокували виплати якісь. Ну, і взагалі я був з команди мера Атрошенка, з яким, по суті, і відбулася розправа, а їм потрібна була своя людина. «Слуга народу» отримала в Чернігові чотири мандати із 42, але дуже хотіла керувати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ви були обрані від якої партії?

ЛОМАКО О.А. Я був обраний від партії «Рідний дім». Це партія, яку очолює... ну, лідером якої є якраз міський голова Атрошенко.

Тому, коли станом на грудень 2024 року – це через два місяці після того, як суд прийняв рішення, що ми до бюджету не маємо відношення, і казначейство перестало приймати платіжні документи без підпису військової адміністрації, ну, по суті, ми не впливали вже на ці процеси, у нас було заблоковано ряд платежів. Частина ви назвали – це харчування в дитячих садочках, – і вони вже були на грані зупинки. Ми з начальником управління освіти рахували, скільки залишилося їжі, для того, щоб думати, ми закриємося 10 грудня, чи допрацюємо до кінця року. Треба було півтора мільйона гривень всього лише. Це виплати по рішенню суду на найбільшу лікарню міста, якій була загроза заблокувати рахунки. Це допомога ЗСУ, які виділо місто кошти. Це встановлення когенераційних установок, потрібні які були для підготовки міста до зими. Це оборонні споруди навколо Чернігова і багато-багато іншого. Просто не підписувалися десятки документів.

Відповідно для мене місто – це важливіше чим якісь посади. І працювати на посаді, коли ти вже не впливаєш на ці процеси, а тільки борешся вже з військовою адміністрацією, мені це ніколи не було цікаво, просто крісло заради крісла. Місто було реально в облозі, як в заручниках, і для того, щоб цю облогу було зняти і місто продовжувало працювати, мені потрібно було написати заяву про складення повноважень. Я попросив депутатів її підтримати, тому що депутати готові були продовжувати працювати хоч у цих складних умовах, але я попросив їх підтримати цю заяву. Тому що я хочу сказати, що моя мета була не дозволити чиновникам знущатися з чернігівців і тримати місто в заручниках.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скільки мандатів, 42 мандати всього в Чернігівській міськраді. Як вони розкладаються відповідно до останніх виборів?

ЛОМАКО О.А. Згідно результатів виборів 20-го року, 26 із 42-ох отримала партія мера «Рідний дім», і по 4 мандати отримали ще 4 партії – це «Слуга народу», «Європейська солідарність», заборонена ОПЗЖ і ліквідований «Наш край». Тобто у них 4 по 4 і 26 – у «Рідного дому».

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Так все-таки от ви фактично, можна констатувати, що ці погрози ви отримали від очільника військової адміністрації?

ЛОМАКО О.А. Дивіться, це були не погрози навіть, це були дії. Тобто він не підписував конкретні документи, від яких залежала життєдіяльність міста, причому сфер дуже чутливих: це й армія, і садочки, і лікарні і так далі. Просто він їх не підписував і діалог був дуже простий, що поки депутати не змінять секретаря міської ради, ми будемо блокувати всі платежі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Хто очільник військової адміністрації був на той момент.

ЛОМАКО О.А. Ну, він і з самого початку. Дмитро Брижинський – це очільник міської адміністрації, В'ячеслав Чаус – обласної адміністрації.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вони так і є всі ці роки?

ЛОМАКО О.А. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пані Юлія, ви хотіли щось...

ЯЦИК Ю.Г. Скажіть, як розподілялись повноваження голови військової адміністрації, депутатського корпусу?

ЛОМАКО О.А. Це до вас як до народних депутатів я неодноразово звертався з тим, що Закон «Про правовий режим воєнного стану» прописаний, я вважаю, з великим помилками, коли 15 стаття дублює... 15 стаття називається «Повноваження начальника військової адміністрації», вона дублює повністю повноваження міського голови і міської ради, повністю. А є 10 стаття, яка говорить про те, що повноваження місцевого самоврядування можуть бути передані очільнику військової адміністрації тільки рішенням Верховної Ради.

Згідно ситуації в Чернігові Президент вносив постанову на розгляд Верховної Ради, але вона не була проголосована, і ці повноваження не були передані очільнику військової адміністрації. Але 15 стаття їх перелічує, і він по суті з допомогою судів на себе їх по суті всі перебрав.

ЯЦИК Ю.Г. Але ж вона дублює повноваження на випадок, якщо депутати відсутні, відсутня можливість проведення сесії чи там кворум відсутній, не збираються. Не просто так вони дублюються, а в певних випадках. І тому ви правильно сказали, що вносились постанова, яка не підтримана була Верховною Радою.

ЛОМАКО О.А. Але попри те, що вона не була підтримана, на прикладі Чернігова всі повноваження міської ради...

ЯЦИК Ю.Г. Він перебрав на себе ці повноваження.

ЛОМАКО О.А. ...і міського голови перебрав на себе очільник військової адміністрації. Ми були проти, і по суті це одна із причин, чому був

конфлікт. Але за допомогою судів вони цього досягли і по суті одноосібно почали керувати містом.

ЯЦИК Ю.Г. А були випадки, коли депутати не збирались на сесії, не було там кворуму, наприклад?

ЛОМАКО О.А. Було багато випадків, коли вони намагалися зірвати сесію. Я думаю, що про це багато було інформації. Але в 23-му році, і в 22-му році під час блокади міста, перша сесія відбулася в квітні, 7 квітня чи 10 квітня, 1 квітня відігнали росіян від Чернігова, а вже в квітня відбулася сесія міської ради. І ми працювали і прийняли бюджет на сесії. І в 23-му році збиралася сесія, і в 24-му році збиралася сесія. Депутати були фізично в місті, депутати готові були працювати. Згідно закону, якщо немає мера, виконує обов'язок секретар, тобто не було підстав говорити, що місцеве самоврядування якісь функції не виконує. Місто не було окуповане, не було в окупації, не було тут воронів, не було якихось зрадників у депутатському корпусі, тому зрозуміло, що згідно з критеріями, коли закон приймався про військові адміністрації, то це якраз була, коли депутати або не можуть, або були, ми розуміємо, території, де було АТО і там дуже багато депутатів або перейшли на бік ворога, або взагалі втекли. І в таких випадках це доцільно створити військову адміністрацію для того, щоб зберегти керованість.

Але ні в Чернігові, ні в Києві, де є військова адміністрація, ні в Сумах – це три є єдині обласні центри, де паралельно з міською радою працює військова адміністрація, в жодному із цих міст не було підстав, про які ви говорили.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую.

Рухаємось далі. Чи ви говорили з керівником обласної військової адміністрації при звільненні, перед цим, після цього одразу?

ЛОМАКО О.А. Ну я з ним при звільненні не спілкувався, вже не було потреби. Неодноразово ми з ним спілкувалися і я йому, остання наша розмова була за кілька місяців до мого звільнення, я не пам'ятаю точну дату, перед тим як почалися блокування окремих сфер життя міста. Я його попереджав, що коли ми прийняли Регламент і у нас працює два підписи, для того, щоб уникнути цих розбіжностей, ми прийняли на сесії зміни до Регламенту, де зробили таким чином, що депутати голосують певні проекти рішень і якщо вони в 15 статті є військової адміністрації, вона затверджує ці рішення, щоб не було оцих колізій.

Але після цього рішення він приймає своє розпорядження де прописує, що платіжки, які йдуть в казначейство, тільки за його підписом. Тобто начебто має бути два рішення, але без його підпису жодна платіжка, вже по прийнятим рішенням, все одно з гори має бути ще один підпис.

Я попереджував голову обласної адміністрації, що це призведе до кризи в будь-якому разі, тому що рано чи пізно зупиниться якась сфера і так і сталося пізніше. Це була наша остання розмова, коли я, ну по суті попереджав про ризики, які пізніше і відбулись.

У нас в принципі з військовою, з обласною адміністрацією за ці роки була якась спроба робочої комунікації, вона не була там досить ефективною. Але спроби були і в тих питаннях, які стосувалися життя міста, там підготовки до зими, оборонних споруд, вони включалися і, в принципі, там інколи навіть в робочому режимі допомагали.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А взагалі ваша оцінка, отака кількість, тобто є обласна військова адміністрації, є обласна рада, є міська рада, є міська військова адміністрація. Як це все працює?

ЛОМАКО О.А. Ще районні є.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як це все працює?

ЛОМАКО О.А. По суті, якби ми говорили про нормальну демократичну модель. Є місцеве самоврядування, є обрані депутати міської ради, які мають виконувати ті функції і обов'язки, на яких люди їх уповноважили на виборах і перед ними відповідати. Інші органи, якщо вони не потрібні для війни і для оборони міст, а військова адміністрація до цього жодного відношення не має, попри назву, вона не корує ні військовими частинами, які в місті, ні обороною, ні якимись іншими процесами. То, звичайно, це тільки навантажує бюджети і сіє хаос, і колотнечу. Тому що коли за одне відповідають два органи, то криза неминуча, її уникнути практично неможливо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто фактично ви в цьому сенсу не бачите, це тільки заважає.

ЛОМАКО О.А. Да, звичайно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи розмовляли... Чи знайомі ви з Андрієм Єрмаком?

ЛОМАКО О.А. Я його один раз тільки в житті бачив в Аахені, ми підписували Угоду про партнерство. Чернігів і Аахен я підписував цю угоду. Це було якраз в день, коли було вручення премії Карла Великого, і делегація з України, на чолі з Президентом, була теж в цьому залі. І це єдиний раз, коли я бачив Андрія Єрмака особисто.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи знайомі ви з Володимиром Зеленським?

ЛОМАКО О.А. Ні, ніколи не спілкувався.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І по питанню життєдіяльності міста ніколи з Офісом Президента, з заступниками голови Офісу Президента, можливо, ви не спілкувалися, вони до вас не зверталися, не виходили на вас, не запрошували вас на наради?

ЛОМАКО О.А. Вони нас, скажемо так, ігнорували системно не один рік. Є асоціація місцевих рад при Президенті, назва трошки інша у неї, її очолював якраз Андрій Єрмак, здається. Чернігів туди не входив в цю асоціацію, входили інші міста, Чернігів не входив. І під час повномасштабного вторгнення жодного контакту чи діалогу, чи запрошення на якусь розмову, чи зустріч не було від Офісу Президента. Один раз на міжнародному заході я підійшов до Олексія Кулеби, який на той момент був заступником Керівника Офісу Президента і якраз відповідав за співпрацю з місцевим самоврядуванням. Залишив йому телефон, познайомився з ним, попросив набрати, запросити і проговорити якраз питання комунікації з військовою адміністрацією, і місто має жити, і працювати попри це. Але так і не отримав дзвінка, це єдина була якась комунікація з представниками Офісу Президента, яка не переросла в якусь робочу розмову.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Юлія Свириденко вона з Чернігова сама?

ЛОМАКО О.А. Юлія Анатоліївна з Чернігова.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви знайомі з нею?

ЛОМАКО О.А. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи ви з нею спілкувались про ситуацію в Чернігові?

ЛОМАКО О.А. Я з нею обмінювався якимись думками, але зрозуміло, що, працюючи на посаді тоді Першого віце-прем'єр-міністра, це не входило в її повноваження тому що все-таки військову адміністрацію створює і координує Офіс Президента, це не повноваження Кабінету Міністрів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А взагалі відбувались якісь консультації з центральною владою? З Офісом Президента ми зрозуміли, що ні, з Кабінету Міністрів щодо життєдіяльності міста?

ЛОМАКО О.А. Неодноразово, коли і при міському ще голові, і коли я працював виконуючим обов'язки міського голови, в місто приїжджав, наприклад, Прем'єр-міністр Шмигаль, на міський об'єкт Чернігівську ТЕЦ і нікого з міської влади на цю зустріч навіть не запрошували. Це було не один раз, не два, приїжджали якісь представники міжнародних делегацій або посли, відбувались зустрічі в обласній адміністрації представників міста на ці зустрічі не запрошували. І ряд посольств, майже всі посольства окремо проводили комунікацію і приїжджали у міську раду спілкувались, хоча можна було б зекономити час і проводити спільні зустрічі. Це була така політика не один рік, ігнорувати і робити вигляд, що міської влади просто не існує в Чернігові.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Прикро. Це прикро.

Скажіть, будь ласка, а перед повномасштабним вторгненням чи була міська влада якимсь чином ви проінформовані з боку центральної влади про можливе вторгнення, про якісь заходи, яким чином міська влада готувалася до можливого вторгнення, враховуючи, що Чернігів фактично прикордонне місто?

ЛОМАКО О.А. Як місто Чернігів жодних інструкцій чи доручень щодо підготовки до можливого повномасштабного вторгнення чи вірогідного протягом 2022 року...

ГОНЧАРЕНКО О.О. 21-го...

ЛОМАКО О.А. ... січня лютого, чи 21-го, ми офіційно не отримували. Вже за кілька днів до початку вторгнення 23 лютого, умовно, було кілька якихось нарад в обласній адміністрації, але вони навіть, я сказав би так, не було чітких інструкцій, що робити...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Носили формальний характер?

ЛОМАКО О.А. Да. Коли наступило 24 лютого повністю всі дії у Чернігові і в інших містах по допомозі, по обороні міста, по забезпеченню цивільних, по забезпеченню критичної інфраструктури – це була ініціатива, відповідальність і креатив, скажімо так, що робити саме очільників і їхніх команд. Це не була якась інструкція взагалі. Наскільки мені відомо, якийсь лист щодо дій від центральної влади надійшов, вже коли місто було в блокаді кілька тижнів. І я, чесно кажучи, навіть не пам'ятаю чого воно стосувалося.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто фактично ніякого робочого процесу по підготовці міста Чернігів до можливого повномасштабного вторгнення, яке б залучало місцеву владу налагоджено не було?

ЛОМАКО О.А. Давайте, скажімо так, що завдання оборони – це питання ...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я сказав: яке б залучало місцеву владу. Я це підкреслив.

ЛОМАКО О.А. І ми не можемо говорити, що не було роботи...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я сказав: яке б залучало місцеву владу, пане Олександрє.

ЛОМАКО О.А. Щодо місцевої влади не було.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І відповідно якогось інформування з боку Служби безпеки України в Чернігівській області до вас також не відбувалося?

ЛОМАКО О.А. Ну, наскільки мені відомо, не відбувалося.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

Скажіть, будь ласка, з чим ви пов'язуєте рішення про відсторонення Владислава Атрошенка, і, як ви бачите, чому це відбулося?

ЛОМАКО О.А. Давайте згадаємо, що він був відсторонений рішенням суду Львівського за те, що його водій на автомобілі службовому виїхав з України, вірніше виїхав у відрядження для того, щоб передати цей автомобіль дружині міського голови, яка виїхала з дітьми 24 лютого на службовій машині. Тобто вона виїхала на службовій машині, він передав їй особисто для того, щоб повернути на роботу службовий автомобіль. Да, тобто це порушення, на яке можна було б взагалі не звернути увагу. Але точно воно не тягне таких наслідків як відсторонення від посади. І в статті, по якій було відкрито адміністративне провадження навіть немає покарання, як відсторонення, тільки штраф. І суддя першої інстанції Львівської і апеляції в рішенні написали, що вони вийшли за межі повноважень статті, тому що дуже суттєве порушення. Ну, це смішно говорити і, на жаль, в Україні там за жодної влади, ні за цієї, ні за попередніх не відбулася судова реформа і у нас

відсутнє незалежне судочинство, і зрозуміло, що я пов'язую це рішення судів з тиском і...

ГОНЧАРЕНКО О.О. З чийого боку?

ЛОМАКО О.А. Мені невідомо: з чийого боку, але ми можемо здогадуватися хто в нас може тиснути на суддів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З боку Офісу Президента?

ЛОМАКО О.А. Ну, в сьогоднішніх умовах це єдиний орган, да, який може впливати на судочинство в країні. То зрозуміло, що судді б не прийняли... два судді б одночасно не прийняли таке абсурдне рішення щодо міського голови, який користувався і користується великою повагою чернігівців і який був обраний 75 відсотками, навіть більше, голосів містян на виборах. І залишився в місті під час блокади Чернігова, отримав від Президента орден «За мужність», а Чернігів отримав «Місто-герой». І через пів року після цього були прийняті такі рішення. Вони супроводжувалися великою кількістю обшуків. У нас в жовтні в міській раді тільки в 2021 році було 40 обшуків ДБР. От ми працювали з 2015 по 2021 рік, у нас було там чи один, чи два обшуки за весь час, а в жовтні 2021 було 40.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В жовтні 2021, перед вторгненням?

ЛОМАКО О.А. Двадцять першого, да, ну, от буквально перед вторгненням, потім на час вторгнення ця історія трошки призупинилася, було не до цього, а коли ворога відігнали від Чернігова, вона продовжилася. І завершилася отакими абсурдними рішеннями судів, перед якими також були обшуки ДБР в приміщенні міської ради.

ГОНЧАРЕНКО О.О. На вашу думку, як би ви описали сьогодні модель управління Черніговом?

ЛОМАКО О.А. Ну, нормальна модель управління містом, навіть під час війни, це коли обрані громадою представники, це депутати, працюють прозоро, працюють публічно, колегіально, приймають рішення, на які їх уповноважила громада.

В Чернігові цього немає. В Чернігові головні рішення, які стосуються бюджету, приймають одноосібно начальником військової адміністрації. Я вважаю, що це абсолютно неправильно, тому що від настрою однієї людини, від його бажань особистих не може залежати доля обласного центру прикордонного під час війни. Тому ця модель, вона, ну, дуже прикро, що чернігівці заручники цієї моделі. Колись в Радянському Союзі казали про кухарку, от я вважаю, що не може, при всій повазі, кухарка керувати, чи ворожка, керувати країною. Так само людина, яка ніколи не працювала в місцевому самоврядуванні, не розуміє, що таке місто, керувати містом в таких важких умовах. Це потребує певного все-таки досвіду, навичок, комунікативних навичок, вмінь. В Чернігові ми цього не бачимо. І, на жаль, заручниками цього процесу стали чернігівці. Чернігівці це добре бачать, і констатують, що місто переживає занепад і в місті відсутній господар, який би турбувався про ті питання, які турбують людей.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А чому очільником військової адміністрації міської був призначений саме пан Брижинський? Наскільки вам...

ЛОМАКО О.А. Я не знаю дату народження його, там цифри можна подивитися, але, наскільки мені відомо, у мене є інформація, що перед призначенням його запрошував, телефонував і запрошував на зустріч Андрій Єрмак, і він проходив співбесіду.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Проходив співбесіду в Андрія Єрмака?

ЛОМАКО О.А. Наскільки мені відомо, так. Можливо, після цього була ще зустріч з Президентом, формальна, перед підписанням указу. Але буквально за тиждень в Чернігові була така інформація, що він йому зателефонував, запросив на зустріч, і після цього...

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ким він працював на той момент?

ЛОМАКО О.А. Він працював на той момент в команді начальника військової обласної адміністрації Чауса керівником якогось апарату, там, чи патронатної служби обласної військової адміністрації. Йому зателефонували і запросили в Київ. Тому який міг бути критерій? Ну, я ж кажу, дату народження я не пам'ятаю, можна спробувати перевірити. Інших критеріїв я не розумію.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Йдемо далі. На початку травня 2024 року стало відомо, що у Чернігові частина громадського транспорту може не виїхати на маршрути. Це пов'язано з тим, що перевізникам не виплатили частину грошей за перевезення у березні. Ви тоді сказали, що саме начальник міської військової адміністрації Брижинський блокував виплату. На якій підставі він це робив?

ЛОМАКО О.А. Ну, юридично він робив це на тій підставі, що його підпис, я про це вже говорив, мав бути на кожній платіжці, і він цей підпис не ставив. 9 мільйонів гривень мало заплатити місто 4-ом перевізникам. Він сказав, що це багато, має бути 6. Зараз, до речі, він платить більше 11-ти в місяць і нормально, немає питань. Але перед цим були процеси, про які я публічно говорив, я зараз повторю дуже коротко. У пана Брижинського був такий блокнот, де він з одного боку писав свої питання, які ми маємо

вирішити, ну, питання його, які... і з іншого – наші, які нам потрібно. От у нього була така фраза, що «ми маємо рухатися послідовно, вирішуються мої питання і я ставлю підпис під тими документами, які ви мені приносите». І от на той момент в колонці його питань, до речі, перше, з чим він до мене звернувся з листом, – це збільшене фінансування зарплат, премій і утримання військової адміністрації. Вона фінансується, я теж вважаю, несправедливо, з бюджету громади, хоча створена центральною владою і призначена Президентом, але фінансується з бюджету громади. Ми виділили на це 5,5 мільйона гривень.

І першим пунктом в цьому блокноті було 11, мало бути 11. Другим пунктом був службовий автомобіль, який мало місто передати. І третім – виділення земельних ділянок його раднику, він же ж голова фракції «Слуга народу», місцевий забудовник пан Черненко. Ті земельні ділянки міська рада по робочим причинам абсолютно, – там десь була заборгованість, десь конфлікт із сусідом, – не підтримувала, а він вимагав, що вони були виділені його раднику. Коли станом на кінець квітня в проханні чи вимозі виділити землю громади раднику Брижинського я відмовив, він не підписував платіжки по громадському транспорту. На той момент у перевізників була вже значна заборгованість за паливо, і я попереджав, що не сьогодні-завтра воно зупиниться. Ми збирали перевізників, публічно про це говорили. І дійсно 30 квітня в другій половині дня і 1 травня в місті жоден автобус не вийшов на маршрути, поки він не підписав ці платіжні документи і не були заплачені ці кошти.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи отримали ці...

ЛОМАКО О.А. До речі, вибачте, тоді чернігівці, досі пам'ятаю цей коментар досить цинічний, чому я говорю, що людина має з певними навичками працювати на цій посаді, – що нічого страшного, якщо якийсь маршрут не вийде на вулиці міста, п'ять кілометрів можна пройти пішки,

нічого страшного в цьому немає. Особливо цим оборували пенсіонери і люди, яким важко пройти п'ять кілометрів пішки да і взагалі всі, тому що, ну, транспорт має працювати і це абсолютно нормально.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи були виділені в решті-решт ці земельні ділянки цьому пану?

ЛОМАКО О.А. Вони були виділені розпорядженням міської адміністрації одноосібно начальником...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто вони таки були виділені?

ЛОМАКО О.А. Вони таки були виділені пізніше, так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А про яке службове авто іде мова?

ЛОМАКО О.А. Службове авто для використання для військової адміністрації, їм було потрібно службове авто, яке, ну, їм було надане одним з комунальних підприємств міста, «Шкода», здається, якась, ну, вони його використовують зараз.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В лютому 2025 року була оприлюднена заява про те, що в 1-й танковій бригаді просять пояснити чому з бюджету Чернігова їм виділили менше коштів. Бригада отримала всього 15 мільйонів гривень, що суттєво менше того, що вони просили. Бюджет затверджує міська військова адміністрація. Чому, на вашу думку, бригада недоотримувала гроші? Ну, і, напевно, це ж саме та бригада, яка захищала Чернігів під час осади?

ЛОМАКО О.А. Це героїчна бригада, завдяки якій Чернігів вистояв в 2022 році, яка була, ну, основною, потім інші були підтягнуті, але з перших

днів війни повномасштабної вони захищали Чернігів і дуже потужно знищували ворога по всій території Чернігівської області. Потім вона була на Східному напрямку, потім на Курському, на інших напрямках.

І я спілкувався з хлопцями з цієї бригади, з командиром, на той час який працював, ну, вони були шоковані, тому що коли я працював виконуючим обов'язки міського голови, я їм передавав перші РЕБ від громади. Ми їм давали по першому ж запиту вони отримували кошти, тому що я вважав, що це, ну, обов'язок міста – допомагати тим, хто його захистив. І всі їхні запити місто закривало оперативно, швидко і з повагою.

Коли пан Брижинський почав розпоряджатися бюджетом, ну, те, що говорили в 1-й танковій, ну, вони хотіли, щоб вони приїхали до нього там на прийом, поспілкувалися, можливо, засвідчили якісь зобов'язання, мені про це невідомо, але я думаю, що мова йшла про це. Коли вони відмовилися, тому що, ну, там є чим займатися, то і кошти були заблоковані. Тобто це абсолютно одноосібним було рішення, і я знаю, що в цей час багато інших бригад отримували все, що просили, а 1-ша танкова отримала з боєм менше третини від того, що вони попросили в цьому бюджетному запиті.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я так розумію, що низка військових частин взагалі не була включена до переліку отримувачів допомоги. Як тепер визначається цей перелік? Тому що ми бачимо заяви пана Брижинського, що загалом було виділено на оборону і безпеку рекордні 448 мільйонів гривень.

ЛОМАКО О.А. Одноосібно ним, у мене є офіційна відповідь міської ради, до мене не тільки 1-ша танкова, і інші бригади, які... ну, наприклад, бригади, які входять до 20-го армійського корпусу, яким на той час керував Віктор Ніколюк, Герой України і Почесний громадянин Чернігова, який і керував обороною і області, і міста як керівник ОК «Північ» на той час. Так-от, бригади, які йому підпорядковані, теж зверталися до міста, отримували відмову, і звернулися до мене як до депутата допомогти їм розібратися, в

чому причина. Я написав офіційний запит, і в мене є відповідь міської ради, яка стверджує, що рішення про надання допомоги, кому, скільки, приймає одноосібно начальник військової адміністрації, тому вони вплинути на цей процес не можуть. Тому, так, ви праві, що тільки пан Брижинський вирішує, кому і скільки дати на потреби оборони України.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви публічно зазначали, що розподіл допомоги залежить від лояльності до начальника міської військової адміністрації. На чому ґрунтується це твердження? Якими є докази?

ЛОМАКО О.А. На тій самій розмові з 1-шою танковою, які стверджували, що була така вимога перед отриманням коштів – особиста зустріч і особиста розмова.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Також ви заявляли 14 лютого 2025 року, що в грудні-лютому не проводилися закупівлі для військових частин. Як ви можете прокоментувати це?

ЛОМАКО О.А. Не тільки у грудні-лютому, а з того моменту, як я пішов з посади, місто Чернігів, військова адміністрація не закупили, не передали жодного дрону, жодного РЕБу, жодного, взагалі нічого військовим частинам. Вони тільки надають допомогу у вигляді субвенцій, хоча моя позиція була чітка. Ми проводили тендери прозоро, купували це згідно із законодавством України на офіційних площадках, купували те, що просили військові частини, і передавали. Тут дві мети. Перша – прозорість. Ніхто не скаже, що хоч копійка коштів, які громада виділила на допомогу армії, були вкрадені кимось. Тому що, повторюсь, все було на тендерах, непрямі договори. І друге, щоб громада бачила, куди вона витрачає ці кошти, щоб вона бачила конкретні військові частини, які отримують конкретну допомогу від міста Чернігова. Да, частина була субвенціями, але значна частина – це

була пряма допомога після тендерів. Зараз з грудня 24-го року і весь 25-й, вже весь 26-й жодного тендера на придбання обладнання для військових частин не було грошей.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

19 серпня 23-го року відбулася трагедія: російська армія завдала удару балістичною ракетою «Іскандер-М» по центру Чернігова. На той час там проходила виставка дронів. Чи давав дозвіл керівник міської військової адміністрації на проведення цього заходу і чи було це законним?

ЛОМАКО О.А. На жаль, це одна з найбільших трагедій для Чернігова після блокади міста. Це був Спас, вихідний день, виставка дронів у драмтеатрі. 7 людей загинуло, 1 дівчинка і більше 100 постраждало. Я зараз пам'ятаю ці жахливі кадри, ну, кадри в моїй голові. Виставка дронів у центрі міста була проведена за партнерства з обласною військовою адміністрацією, вони були партнером цього заходу, і вони вибирали місце для проведення цього заходу. Керівник драмтеатру навіть демонстрував лист, де в нього вимагали надати це приміщення для проведення цієї виставки.

А буквально за кілька тижнів до цього, можливо, місяць начальник міської військової адміністрації прийняв розпорядження, де заборонив проводити будь-які публічні заходи без погодження з ним, тобто очевидно, що він вимагав погодження. Тому і обласна адміністрація, і міська військова адміністрація, і Служба безпеки України, яка мала б цим питанням займатись, знали, але навіть обласна була співорганізатором і, на жаль, не зупинили цей захід, не вимагали його перенесення в інше місце, яке не наражало б на небезпеку перехожих, які в центрі міста, зрозуміло, їх було багато.

Тому я переконаний, що злочин це, звичайно, російський, але дурість місцева.

ГОНЧАРЕНКО О.О. ТСК Верховної Ради з питань можливого порушення законодавства у сфері гуманітарної допомоги виявила прямі порушення законодавства чиновниками Чернігівської обласної військової адміністрації щодо гуманітарної допомоги. Комісією було зафіксовано нецільове використання коштів, продаж гуманітарної допомоги, неспівпадіння кількості отриманої обласною військовою адміністрацією, розданої на громади допомоги та низка інших порушень. Чи знаєте ви про цю ситуацію, як би ви могли її прокоментувати?

ЛОМАКО О.А. Це ганебна ситуація. І чернігівці досі пам'ятають ці кадри. Коли місто було в блокаді і дуже велику допомогу гуманітарну надавали і партнери, і фонди, і місто вижило завдяки цьому. Хоча, звичайно, цього було недостатньо і не можна сказати, що люди були забезпечені всім, що було потрібно, щоб харчуватися і виживати в тих умовах, в яких ми були. І коли, після деблокади вже через якийсь час містяни побачили кадри, де на одному із складів обласної військової адміністрації згнили просто тонни гуманітарної допомоги, яку можна було надати людям, і почули, що там була особиста кімната. Це свідчення жінки, яка цей склад чи орендувала, чи була власницею цього складу, що там була особиста кімната, як її називали, голови військової адміністрації, то, звичайно, чернігівці були шоковані цією інформацією, не тільки чернігівці, і вона ганебна.

З цього приводу Верховна Рада створила тимчасову слідчу комісію, вона приїжджала в Чернігів, вона зробила досить жорсткий висновок про ці події. Але на цьому історія закінчилася, це був 2022 рік. 2022 рік, да. На жаль, якихось підозр чи слідчих дій з цього приводу містяни не побачили, але дуже хотіли, щоб була справедливість в цьому питанні.

ЯЦІК Ю.Г. А скажіть, чи відомо вам як вівся облік гуманітарної допомоги, отримання і передачі людям, фондам чи будь-кому, споживачам цієї гуманітарної допомоги?

ЛОМАКО О.А. Це якраз те питання, на яке звернула увагу тимчасова слідча комісія, що він не був налагоджений і не був чіткий, і це є порушенням, і ТСК зафіксувало це в своєму протоколі.

ЯЦИК Ю.Г. Це ТСК Ткаченка, яка... Максим Ткаченко очолював по гуманітарній допомозі?

ЛОМАКО О.А. Ні. Чи Князєв, чи от якое прізвище, я знаю, що це був депутат від «Слуга народу», а прізвище я не пам'ятаю. Я можу зараз подивитися, у мене воно десь...

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, будь ласка, чи доводилось до відома місцевих органів самоврядування, може військових адміністрацій та постанов Кабміну, яка була прийнята 5 березня 2022 року про те, що Кабмін своїм рішенням скасував вимоги Закону України «Про гуманітарну допомогу» і дозволив не обліковувати цю гуманітарну допомогу, не вести первинну бухгалтерську документацію щодо отримання, розподілу, передачі такої допомоги. І в подальшому ця постанова вона не була заюстована, але вона стала приводом і підставою для уникнення відповідальності за розкрадання гуманітарної допомоги, за неналежне ставлення до неї, за неналежне зберігання. І потім такі очільники військових адміністрацій просто уникнули відповідальності, у нас справа в Запоріжжі аналогічна, НАБУ розслідувала цю справу і закрила у зв'язку з тим, що не було можливості порахувати, тому що не вівся облік.

ЛОМАКО О.А. Мені про таку постанову чи проєкт постанови невідомо, але я деякі речі можу зрозуміти, що коли місто в блокаді, і коли у тебе прильоти постійні, то з обліком можуть бути проблеми. Але, коли люди

бачать кадри і свідчення, що там згнило тонни напівфабрикатів і так далі, а в цей час люди були близькі до голодування, цього зрозуміти не можна.

Тобто постанова це постанова, а відношення до людей, це відношення до людей.

ЯЦИК Ю.Г. Ви ж пам'ятаєте, у Львові аналогічна була ситуація...

ЛОМАКО О.А. Сергій Козир очолював ТСК, я не знаю, чи вона працює зараз, чи не працює вже, але вони були в Чернігові з досить жорстким звітом, вони пройшлися по багатьом питанням і гуманітарна допомога була одна із них, але, на жаль, якихось наслідків ми не побачили.

ЯЦИК Ю.Г. Да. Вони по багатьох областях проїхалися і дійсно такі були резонансні випадки висвітлені, але, на жаль, дійсно результатів немає.

ГОНЧАРЕНКО О.О. На жаль, дуже, на жаль.

Як стало відомо Брижинський також виділяв допомогу для військової частини, де командиром був Василь Мишанський, його цитує ЗМІ: «Так, надійшла допомога дуже необхідна і зараз особовий склад має спроможності навчатися, на бойову підготовку виділено кошти та на знищення ворога, а саме БПЛА. Згодом була викрита корупція, і Мишанського підозрюють у корупції під час закупівлі дронів та РЕБ для його військової частини. Чи знайомі ви з цією ситуацією?»

ЛОМАКО О.А. Я знайомий з цією ситуацією. І я думаю, що з цього приводу НАБУ має перевірити Чернігівську військову адміністрацію. Тут логіка дуже проста – послідовність.

Перше. Ми зафіксуємо, ми про це говорили, що у МВА відсутні будь-які чіткі критерії, кому, яким військовим частинам надається допомога. Хочу

– даю, хочу – не даю. Це приклад і 1-ї танкової ви називали, і інших військових частин.

Друге. Є не одна і не дві, і не три військові частини, які зверталися і не отримали допомогу, і деякі з них про це говорили публічно, від міста Чернігова.

В той же час частина, про яку ви говорите, отримує неодноразово, два чи три рази допомогу з бюджету міста по своїм запитам. Тобто коли 1-й танковій не дають, цій частині дають. Останній раз вона отримує цю допомогу, субвенцію з міста мільйони гривень в червні 25-го року. І через кілька тижнів керівника цієї військової частини затримає НАБУ на отриманні хабара згідно із повідомленням ЗМІ, який він отримав за те, що від іншої громади Закарпатської області отримав субвенцію на придбання БПЛА, купив ці БПЛА по прямому договору, без тендера, і поділився 10, здається, відсотками, як писало НАБУ, чи 15 з начальником військової адміністрації. Їх обох затримали. В цей час Чернігівська військова адміністрація також виділяє цій частині кошти на БПЛА, а іншим частинам не виділяє.

Тому я не роблю тут ніяких висновків, але я вважає, що НАБУ має перевірити, от ви назвали цифру 460 мільйонів чи 85, які військова адміністрація видала військовим частинам. За два роки ця цифра вже буде майже мільярд гривень, 25-й і 26-й. Я би хотів би, щоб всі ці кошти, які пішли прямими субвенціями, як вони були витрачені, перевірили, тому що для громади дуже важливо знати, що кошти, які вона виділяє, вони ідуть на оборону міста чи на оборону України, а не на збагачення конкретних чиновників, які одноосібно цими коштам розпоряджаються.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я думаю, що ми як тимчасова слідча комісія звернемося до Національного антикорупційного бюро і попросимо, в рамках розслідування кримінальної справи пана Мишанського, також дослідити факти отримання коштів і від Чернігівської міської військової адміністрації. Я думаю, що це слушно.

Ви зверталися до СБУ із заявою про втручання в роботу міськради. Ви заявляли про тиск на депутатів міськради. Якою була реакція і про що йде мова?

ЛОМАКО О.А. Я неодноразово звертався до Василя Васильовича Малюка тоді ще, і я чітко артикулював, що всі українці і чернігівці захоплюються геніальними спецопераціями «Павутина» і іншими, які проводить СБУ.

Але в цей час в тилкових містах і прикордонних, на жаль, містах, їхні службісти, як вони кажуть по команді згори, займалися абсолютно політичними діями проти місцевого самоврядування. У нас в Чернігові протягом 2 років, які я працював на посаді, СБУ проводило і слідчі дії, і обшуки, і багато чого іншого, зриваючи фактично сесії міської ради, намагаючись зірвати сесії міської ради і це було неодноразово, ці дії носили системний характер. Але, на жаль, мої звернення не отримали конкретної відповіді, я отримував на них відписки.

Один раз я навіть особисто спілкувався з одним із заступників чи керівником Апарату Служби безпеки, ще коли Малюк її очолював і чітко розказував різні історії. Ну, наприклад, вся Україна може пам'ятати цю історію, вона була публічна, колись, 30 березня 2023 року у нас була сесія міської ради, мала бути сесія, ну і відбулася вона в результаті сесія міської ради – це була перша сесія після відсторонення мера. І очевидно хтось хотів показати сигнал в Київ, що міська рада неспроможна зібратися, для того, щоб було більше проголосувати 10 статтю якраз Закону про правовий режим воєнного стану.

У нас чотири депутати міської ради, різні абсолютно за професією, лікарі, підприємці, отримали на один і той же день, в день сесії, так випадково сталося, виклики на допит по справі, до якої вони взагалі не мають відношення – це справа про придбання трансформатора на Чернігівську ТЕЦ, по якій викликали головного лікаря, приватного

підприємця і ще двох депутатів, юриста, які точно там до цього трансформатора не мали ніякого відношення. Всіх викликали на час сесії, у день сесії на допит. Ще одну депутатку міської ради зняли з потягу, вона поверталася з міста просто, і ще когось тримали на блокпості і фізично не пускали в місто, прямо кажучи, поки Ломако не закриє сесію, ми в Чернігів вас не пустимо. Вони все робили, щоб ця сесія не відбулася, в цей час міську раду замінували, представники СБУ там ходили, перевіряли всі кабінети з собаками. Ми таки сесію провели в цей день о 17:00, хоча мала розпочатися в 9. Але цим всім процесом займалася Служба безпеки України, особисто її керівник у Чернігівській області Олексій Лях. Пізніше ще одна сесія міської ради, яку вони вже більш успішно зірвали, коли ряд депутатів не прийшли по тим же причинам, по схожим причинам, які я назвав, на засідання. Але все-таки вона відкрилася, 22 депутати були в залі і через 5 хвилин після того, як пролунав гімн у зал зайшли ТЦК, представники ТЦК, я потім подивився по камерам спостереження вони прийшли у приміщення міської ради у супроводі працівника Служби безпеки України у формі, все, який їх підвів до зали засідання і чекав там у коридорі. Вони прямо із залу забирають під руку депутата міської ради, який був заброньований, він викладач в університеті, всі про це знали. Але його забирають для перевірки документів прямо під час сесії. У нас був кворум 22 без цього депутата – 21, сесія не відбулася, і вони героїчно зірвали сесію, на якому першим питанням розглядалася допомога Збройним Силам України. Але от в такі дії Служба безпеки і це непоодинокі випадки, їх було багато насправді, і я дійсно з описом детальним всіх цих випадків звертався до керівника Служби безпеки з прохання відреагувати на це і припинити такі дії, які не йдуть на користь ні Служби безпеки України ні місту Чернігову, не України взагалі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І чи була якась реакція?

ЛОМАКО О.А. Ну, були якісь відповіді на ці листи. Але ці дії не були припинені.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Фактично з того, що ми вас чуємо чи можна сформулювати, що місцеве самоврядування у місті Чернігові було свідомо знищено або принаймні відсторонено від своїх повноважень.

ЛОМАКО О.А. Абсолютно свідомо так воно і було. І станом на сьогоднішній день знову почали проводитися сесії, вони довгий час не проводилися. Тому що депутати, які орієнтувалися на військові адміністрації, обласну, міську або були під впливом тієї ж самої Служби безпеки України, вони не ходили на сесію, роками не ходили. Є депутати у нас, які пропустили по 78 відсотків сесій, по 80 відсотків сесій просто вони не відвідували. Зараз вони почали знову приходити, тому що на них вже не розглядаються важливі питання. Питання бюджету одноосібно військова адміністрація, всі міські програми затверджені одноосібно військовою адміністрацією, земельні ділянки, величезна кількість землі виділена одноосібними розпорядженнями начальником військової адміністрації.

Коли це робила міська рада і робить в інших містах – це публічно, це журналісти, це можна подивитися проєкт рішення, по якимось питанням їх зняти і відкласти. Тут проєкти бюджету прийнятого, зміни до бюджету громади, навіть не оприлюднюються ніде, ні на сайті військової адміністрації, ні в публічному доступі їх немає, не говорячи про те, що проєкт бюджету перед прийняттям не проходить якісь необхідні процедури публічні за участі депутатів міської ради.

Тому, звичайно, те що зараз відбувається в Чернігові – це вже не місцеве самоврядування. Повноваження місцевого самоврядування перейшли, я вважаю, в спосіб, який не був закладений законотворцями в Закон про правовий режим воєнного стану, перейшли у військові адміністрації, керівник якої призначається, а не обирається. Він не підзвітний

громаді, він жодного разу не звітував ні публічно, ні на сесії. Ми його запрошували, кілька разів він не приходив на сесію, а публічно він говорив, що у депутатів немає повноважень слухати його звіт, тому він не піде до депутатів звітувати. Хоча депутати – це представники громади. І премії він, і його чиновники отримують за кошти цієї ж громади. Тому він заявляв, що 5 кілометрів пішки пройти і коли не працює транспорт це нормально. Він заявляв, що люди, яким подобаються під час війни квіти біля під'їздів – це хворі ідіоти, яких треба лікувати. Це зневага до чернігівців. Але це зневага людини, яка просто... громада не обирала його, громада його не поважає і вона його не може звільнити, тому і поводити можна себе як завгодно. Відповідно, да, дійсно ситуація в Чернігові і ситуація... у нас найгірша ситуація в цьому плані.

В Сумах також паралельно діє військова адміністрація і міська рада, там простіше, але їм вдалося швидко поміняти секретаря, вони звільнили секретаря міської ради і призначили від «Слуги народу» секретаря. Тому у них так взаємодія і розуміння повне в Сумах. Ну, в Києві їм важко, тому що в Києві є міський голова, який користується авторитетом і в громаді, і серед міжнародних партнерів. Тому в Києві військова адміністрація намагається перешкоджати, але не так ефективно, як в Чернігові.

А Чернігів – це найгірший приклад і це дуже прикро, тому що місцеве самоврядування, обрані депутати, мери, вони не вороги центральній владі і Офісу Президента, і комусь іншому, і ніколи не були ворогами. Вони партнери, які готові були підставити плече і підставили під час війни, під час оборони, під час допомоги Збройним Силам України. Міжнародні партнери відзначають, що місцеве самоврядування, мери міст – це одна з причин стійкості України, згуртованості. І це треба було б використовувати, цю синергію і використовувати для того, щоб Україна була сильнішою, а на жаль. ми бачимо, що чомусь хтось вирішив, що це вороги, з якими потрібно боротися і знищувати. Це неправильно, і я вважаю, що...

Я звертався публічно, я записував звернення і розміщав його в інтернеті до Президента, що потрібно припинити хаос і колотнечу, і ліквідувати військові адміністрації там, де вони паралельно працюють з діючими органами місцевої влади. Це 3 обласні центри і 4 громади в Сумській області, в Хмельницькій і ще десь. Це єдиний правильний шлях. Але, на жаль, ми бачимо, що після цього тільки от в Одесі створили військову адміністрацію, це 4-й обласний центр, хоча там діюча міська рада і вони могли б спокійно вирішувати ті питання, які на них полягають. Це не посилює Україну під час війни. Демократія важлива, і вона важлива під час війни навіть, можливо, більше чим під час мирного процесу. І Україну підтримують наші партнери як демократичну країну, а місцеве самоврядування – це один зі стовпів демократії, тому його треба берегти і продовжувати децентралізацію, а не робити те, що роблять у нас.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи отримували ви якусь відповідь від Президента на своє звернення?

ЛОМАКО О.А. Я не пам'ятаю, чи був в мене після цього звернення черговий обшук, у мене їх було багато, але в основному на мої звернення і якісь заяви я отримував відповіді у вигляді обшуків в робочому кабінеті чи вдома, яких у мене було за час роботи п'ять і відсотків 10 свого часу робочого, можливо, навіть більше я витрачав на допити і на підготовці до допитів по абсолютно надуманим кримінальним провадженням, які були далекі від здорового глузду, але це була частина роботи: допити, обшуки, кримінальні провадження, спроби відсторонити від посади протягом цих всіх двох років.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В результаті всіх цих допитів і обшуків, чи отримали ви підозру в якомусь провадженні?

ЛОМАКО О.А. Ні. Вони дуже хотіли, але навіть юристи, коли читали вони сміялись, їхні юристи, я маю на увазі. У них була мета відсторонити мене рішенням суду після отримання підозри і таким чином отримати повний контроль нарешті за Черніговом, але ні. Всі ці провадження в яких я фігурував, я фігурував виключно, як свідок.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую вам.

ЛОМАКО О.А. Дякую вам.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, ми завершили на сьогодні. Тимчасова слідча комісія продовжить свою роботу 8 червня. Ми заздалегідь оголосимо про час.

Всім дякую за увагу до сьогоднішнього засідання і до побачення.